

619
1971

ქართული მოდური ტანსაცმელი

№ 1 იანვარი 1971

თავისუფალი საქართველო

საქართველოს პარტიის ბიულეტენი

საქართველოს პარტიის ბიულეტენი

თქვენ მოდიხართ ყრილობაზე, თქვენ მტკიცებ ხართ პირობებზე, თქვენ ბრძოლის ბარდებზე, მოგაქვთ ყველა მხრიდან, ზოგი ბრძოლაში ცეცხლის ანთებით, ზოგი მაღალ თხრობას.

თქვენ პირველ გაასინჯეთ გულს, ბოჯონს, დემოსს, თვისი მიწის სინოყურე, ჩიის სისტემის გემო.

დღევანდელ დღის ყრილობაზე მტკიცებ ხართ პირობებზე, შესრულებთ შეტევას, — ხალხის ძალზე, შენ განგებ დღეს მსოფლიოს ბელსა!

ახი უმდროა თავის დროე საქართველოს კომპარტიის მორიგი ყრილობის დღეობაზე საქართველოს სახალხო პოეტს, აკადემიკოს ვიოტა ლენინიძეს, ძველ ისტორიკოს დავითმა ცოტა ინერჯა რომ დასაჩვენებელი იქნა, მათივე მოთხოვნით პოეტმა ვიოტამ მთავარი ექსპონატის მაკრამ ჩვენმა დრომ, სამჭოლმა მწერლობამ დამატება, რომელს ხუმერაზულ ძალას იტანს პოეტის სიტყვა, როცა იგი ემსახურება ხალხს, საშობლოს, პარტიას. ზემოხსენებულ ლექსში პოეტმა ვიოტამ მწვენილი საბჭოთაო სახეების გამოქვეყნება უყველ დღეს მწვენილი საქართველოს ახალი ისტორიის, სახელდობის ის, რომ ლექსში პარტიამ ფრთა შეასხა და თვალუფლები პიროვნებები გადაუღოა წინ ხალხის გენიას, მის კეთილ შრომას და გარკობილას. დღი პოეტის ეს სიტყვები ჩვენ თამაშად შეიძლება გავიგორროთ ახლაც. როცა ჩვენი ხალხი ისტორიის ურადღებობი მოსამხმენს უყველ სიტყვას, წარმოთქმულს საქართველოს კომპარტიის XXIV ყრილობის მაღალი ტრამბუნიდან, ვინაიდან ჩვენ კარგად ვიცით, რომ პარტიის უყველი ნაბიჯი, უყველი თაოსნობა, უყველი გადაწყვეტილება მთავარულია იქით, რათა უფრო ძლიერი იქონს ჩვენი სოციალისტური სამშობლო, უფრო წინ წავიდეს ჩვენი ცხოვრება, უფრო ლადე ვაშლის ფრთა დიდმა ქართულმა გრძობულმა კულტურამ და გელოყვებამ.

საქართველოს კომპარტიის წინა ყრილობის განხილვა წლებში ბევრი რამ ახალი, ბევრი რამ სასიხარულო მოიტანა სამჭოლ საქართველოს სოფელსა და ქალაქს, ჩვენი გერმონიას, ჩვენი კულტურას, მოიღეს ჩვენი რესპუბლიკის კომუნისტური პარტიისა და სამჭოლ მოჯარობის განუწყვეტელი ზრუნვის მეშობით სამჭოლ საქართველოს ახალი გლობალიზაციის ნაბიჯები გადასდეს წინადადება და აღორძინების გზაზე. ჩვენ აქ არ მოვიყვანოთ პარტიებს, რომლებიც მჭევრმეტყველორად ანდატერებენ, თუ რომელი ბრძენადელ დამაპირა სამჭოლ საქართველომ ახლანდელი ბუნდელი, არ მოვიყვანო ცოტრებს მთავარდობით კოლმეგობრებზე და ელექტროგამამები ნაბიჯები ახალ ახელ კოლმეტრებზე, რამაც რესპუბლიკის სახალხო მურერნობის ახალი, უფრო მშობრივი საქანების ძალა მისცა, ელექტრონის დონიერი სელი დაუდგა; არ მოვიყვანო მანქანებზე რესპუბლიკის მრეწველობის დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესებაზე მასწო ქობიერი მრეწველობის ხედიერი წონის ახალდებობ; არ მოვიყვანო ცოტრებს, რომლებიც მეტყველებენ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ტექნიკური ნაწის შემგობმ დატვირთვებზე; საქართველოს ელემენტარულ და კლასიკურებს იხეიო ხეჯი და პარკაქ აქვს, როგორც წინა დაძარბის მარტო იდენიერი შედეგი წარმოვიგინა. უყველიერი ეს ზუსტად არის ახლანდელი ჩვენი პარტის უფრდებზე და ამას ყველა თავისი ცოცხალი თვალთი ხედავს, ეს უყველი ჩვენნიას ზიოგრაფიაა; ეს ჩვენი ცხოვრებაა, და სამჭოლთა მოქალაქის იქნაში მოულოდბ უფროლი გამომავრებას ის ამხავა, რომ

65514

სექსპლატაციოდ დაეცა ახალი ახელი თაოსნობი და მლიონობით კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობები, რომ უმუნდა ახალი საავტომობილოები, უყველიოდა სოციალისტური სახის სახაშვო დანუხეულებების ქსელი, რომ ხელ უფრო და უფრო მაღალი ხდება ხალხის ცხოვრების დონე, მანამდე არანახული მასშტაბები კრდება სამჭოლთა დაძინების თაოსნობას, მათს ნიქსა და შემოქმედების გაუმრდებლას.

ჩვენს სახელმწიფო კომუნისტურ პარტიას მურერნობის სოციალისტური გაძლიერების საუქუნზე მეტი წნის გამოცდილება აქვს. ჩვენ კარგად ვაგს სოცს, რომ ამ წნის მანძელზე დაეძარბა მურერნობის, უფლის, კულტურის პრობლემები, რომელთა ვაგამება სხვა საზოგადოებრივ ვიოარებისა უფრდებულეო.

საქართველოს კომუნისტური პარტიის XXIV ყრილობა იხმენდა განსაუტრებულ ისტორიულ ვიოარებაში, რაც ჩვენი ხალხი მთელი გატაცებით ემსახურება აღნიშნულ საქართველოში სამჭოლთა ხელისუფლების დაუმარებასა და საქართველოს კომპარტიის შექმნის ნახევარსაუკუნეობის ბუმიზე. 1921 წლის 25 თებერვალს ძველ ქართულ მიწაზე ფრიალდა ლენინის დიდი როლი. ქართველმა ხალხმა, კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით, განმთავისუფლებილი წითელი არმიის მჭერი დახმარებით დაამო საძულებელი სექსპლატაციური წარუბიბა, დაამო მენშევიტური რეჟიმის და მთელ საქართველოში გამოსცადა სამჭოლთა ხელისუფლება.

იმ დიდი დღის შემდეგ აგრ უკვე ნახევარი საუქუნე ვაღის, თავისუფალი საქართველა ერამ და ისტორიულად მოცულ ნაწიში, სამჭოლ ხალხების გროთიან იქნა მართლლასა და გამარჯვების სახელმწიფო ვა განაწოლი და როცაღ ვერმოიბორო, ისე სულერი ცხოვრების ყველა უსაწუნე, მანამდე არანახული ბუმერაზული წარმატებით მოიაჯა.

თავისი კვენის, თავისი მიწა-წყლის, თავისი მელ-ღობლის ბატონ-პატრონი რომ ვადა, ხალხმა თავისი საშობლოს ვადაქვითა უყვებულ წარმოცად, მაღალვაწიოარებელი მრეწველობისა და სოციალისტური სოფლის მურერნობის, მიწინავე მეტნიერებისა და კულტურის კვენება.

და უყველიერი ეს ჩვენს ხალხმა შეძლი იტიგო, რომ მას წინ მიუძღოდა და ვაგს უნაბიჯად ლენინის გენიალური აზრი, მის ზრამობა და ბძობის წარმატობად ლენინის პარტიამ.

საქართველოს კომპარტიის XXIV ყრილობა მუშაობის დაიწყების იხეი ვიოარებაში, როცა მთელი ჩვენი მრავალრიოვანი საშობლო უფრმეხი გატაცებით ემსახურება სკკს XXIV ყრილობისათვის. სამჭოლთა საქართველოს შრომობლები ესრეაჯიან ახალი, კიდევ უფრო დიდი წარმატებებით აღნიშნა სამჭოლთა კომუნისტების დიდი ახრობის გახმის დღე. საქართველოს სამრეწველო საქარმოების, მრეწებლობის, კოლმეურნეობისა და სამჭოლთა მურერნობების კოლმეტივებმა ვაიდებულად ვალდებულებიას იხიერეს და წარმატებით ახრდებენ რესპუბლიკის ირმედივაიო წლობათვის და სკკს XXIV ყრილობის დასასრულად.

გამარჯვებული ქართველი ხალხი მთელ თავის ნიჭს, მთელ თავის ძალას მოახმარა ჩვენი საშობლოს ძლიერების შემდგომ დატვირთვას, კომუნისტების დიდ საქმეს.

№ 1 (410) ი ა ვ ა ო ნი, 1971 წ.
გამოცემის წელი 49-ე.
საქართველოს საზოგადოებრივი-პოლიტიკური და სპორტობრეობის-სამხობრეო პარტია

საქართველოს პარტიის ბიულეტენი

საქმის № _____

საქმის დასრულების თარიღი _____

საქმის დასრულების ადგილი _____

საქმის დასრულების მიზეზი _____

საქმის დასრულების თარიღი _____

საქმის დასრულების ადგილი _____

საქმის დასრულების მიზეზი _____

ინტენსიური გავრცელება

ინტენსიური
გავრცელება

1968 წელს ფურჩალ „დროსის“ ფურცლებზე დაიბეჭდა თინა ჩიგოჭიძის ნარკვევა „მამის სახანავად“, რომელშიც მოთხრობილი იყო ჩემი მეუღლის ოცდამეცამეტე ხანის საბჭოთაო დამსახურებისა და საფლავის შესახებ. ამ ნარკვევის გამო მეცხოვრების რამდენიმე ხარისხი მივიღე.

ერთი საუბედროსდენი რატომ უფრო ვრცელდებოდა იგი მამის გამოხატული დიდი და შვილის ცხოვრების დეტალები, რომლებიც დიდიხანა სუვენირული მუდღისა და მამის საფლავს ეძებდნენ.

— მივიღე ოცდასამი წლის განმავლობაში არ უთხრა მშობლებს შვილის დღეობის ამბავი და ამწინააღმდეგე შინი ახალგაზრდასავე ვაწარსტავის, ყველა ქალს როდი ვუშვლია ეს, — მწერდა მასწავლებელი ქალი გვიგამორის რაიონიდან და მხოვდა ცოტა რამ მზეზე და ჩემი ქალი-შვილის შესახებ შეაბნა.

ერთი რაიონული გაზეთის მუშაოთა კი ინტერვიუსთვის ჩამოვალა, იწერებოდა.

ამა რა ინტერვიუ უნდა აღმამისნი ვეღა ამაშიანტარ საქციელს? ჩემს ადგილზე შეიძლება ასე მოეცემა. როგორ მოვებრალდებოდა ენა მოხუცებულ დედა-მამის უთხრა შვილის დაღუპვის ამბავი, როცა მათ იმდენად ორი დღის სიცოცხლე დარჩენია. თუ მათ მტებ იცოცხდის, იმედოა და მოღვიძლით უფრო. მოღვიძლის უკანასკნელი იმედო რომ განვიღო, დახოცივნი კიდევ.

შე კი, ამა რა უნდა ვითხრობა, საყვარელი მეცხოვრებო!

ვარ ჩვეულებრივი ადამიანი, ვმუშაობ საქართველოს მიდროტექნიკისა და მელორაციის სამინისტრო-კვლევით ინსტიტუტში — მოწვევის განყოფილება მამარია.

არ ვიცი ყოფილხართ თუ არა თქვენ ამ ინსტიტუტში, გარჩევად, ერთხელ მაინც დაგეთავლიებოდათ ის.

...გაშლილი, გაქრალიყვანილი, დერეფნები — კედლებზე ორიგინალური პანელები, სატყეობი, ოთახებში ჭიჭიფის აფერი, მიდროტექნიკური დაზოგადობრია, რომელიც ყველაზე უფროებსა საბჭოთა კავშირში; აქ იცდები ახალ და უახლეს მიდროტექნიკურ ნაგებობათა კონსტრუქციები.

გუგამორის, კმაყოფილო დარჩებით. ასე მოწვეობილი სამინისტრო-კვლევითი ინსტიტუტი ერთი-ორი თუ იქნება მიღე ქალაქში.

ჩემი საშუალო ოთახი მეორე სართულზეა, შინს ვუღწეო რომ იტყვიან. დღიდანვე დესთამაშების სხივები დარდებს და სასამოვნო ანარკულს იძლევა დღიდანღირდა შედინიღე რუქებით დატეროვულ კედლებზე.

ამას წინათ ფურჩალ „დროსის“ კორესპონდენტი შემოვიდა, საბოლოო მიწამომკვლევების საქიბები აინტერესებდა, მიწების მორჩევის უფალსაზრისით. ოთახში გაშლილი ორივე მაგიდას დააჯდა თვლი.

— ეს განყოფილებისაა, ეს კიდევ ჩემი, — განვუხარებდი მე.

— ვერა ბუაჩიძე, ვერა ბუაჩიძე... — ფურჩალისთვის ალორთა მოიგონა მან ჩემი ვვარი და სახელი.

— თქვენი ხომ არ არის ნარკვევები რა აწუხებს მარგარიტა მიგინს, ამ უფრო სწორად რა არა აწუხებს მას?, ამ „მინდვლების წითელი ყვავილები“?!

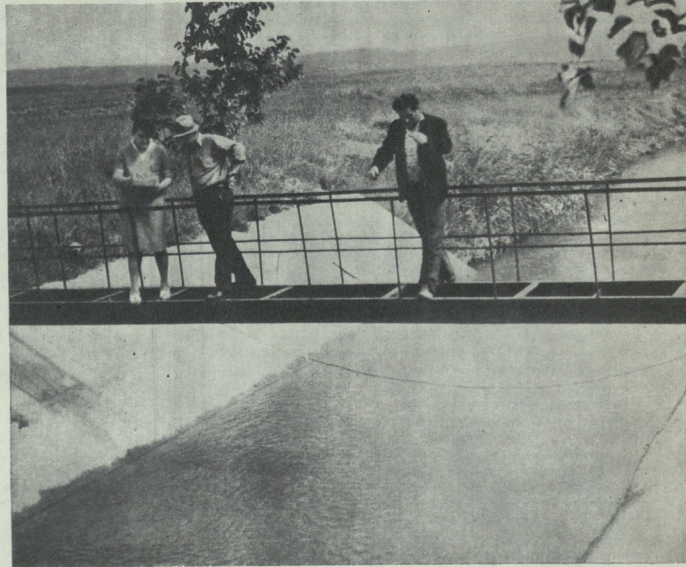
რა უნდა შეთხრა. ეს მართლაც ენა შედარებით ახალგაზრდობის დრომდე დარჩენილი წერტილებია. შვტარა თვისთავად განმეცადებოდა ერთი კარადის ვებრინისაქენ, სადაც ხომინ ჩიქოვანის ლექსების კრებული იყო. ვერ გახუცდებოდა იმედი პატრიარქულ სიონის. მან მიმიღო წყრალთა კავშირისა და დიქარობა, ბევრი რამის შეგნის შევსებდა...

შევიყვანე დამარცხის, ხალხის დირექტორის ვინაობა ავიცხა. ახ უნდა შეიქცა.

— ჩემნი დირექტორის ცხოვრების ამბავი ჩვეულებრივია. ნაგებობა უფლისხარა ქალაქში ვატარებოდა. უფდა და უფლისხარა ვიწრო ქუჩა. ყვარობი დახურული ოთახ-სახლი, გზოში სამი ძირი მანქანის ხე და რაბი დიდე აკაცია. დედა და პატარა და, მშინ განუხუცილი თხები და მკლავები. წიანები სახეჩ ჩანოა და დიდე კეთილი ვული.

ვერა ბუაჩიძე

ფოტო თ. არასვანიძის.

წლის გაზოგვა ქვემო სანგორის არხზე.

ახლა კი ჩემი დირექტორია, ცოტანე მირცხულდაცა მისი სახელი და გვარი. უკვე ორმოცდაათ წელს მიღწეული ვეცავია.

— ამისთავი, ტექნიკოსი, ინჟინერი, „სანჯავთის“ მმართველის მოადგილე, ასპირანტი, განყოფილების გამგე, პროფესორი, ტექნიკის მეცნიერებანოა დოქტორი, საყოველთაოდ აღიარებული მეცნიერი... ორი ვიწროშვილის მამაა, მეუღლე — ახალგაზრდა ექიმი. საწუი უხედული, ნაჯიფი დედა და უკვე ცხოვრების დარბო გზაზე გამოხული დედა... ეს არის მისი ოჯახი.

სიმწიფელ ბევრი შეხებდრია ცხოვრების გზაზე, გაჭირვებაც დედას და დის საყოფარო შრომითი არჩენდა თხოვნიდა წლის ბიჭი. აქამდე შერბა მას ცოდნის შეტვის დაუყოცხელი წყურავილი. ყველა

ფერში დამთბობი, უკანასკნელ ლექსას რომ სხვას გაუნწილებს, მეცნიერებაში მიღწეულით არ კმაყოფილებს, დიდი და გინორის ნაბიჯებით უფარს სიარული, ჩამდევნი დანების ერთად ვაძლავა, ფორმულითთან და ინტეგრალითთან ვიძლი. როცა ის კარგ სახითაზე, უნდა მოხდეს — კიდევ ერთი რაღაც აღმოჩინა, უზარია, სხვასაც ასახებებს, ეფერება. მერე როგორ უხდება სიცოცხლე. არა, ღამაზე არ არის, ნამდვილად არ არის ღამაზე. უფრო ერთი კი ამტკიცებენ არისო, მაგრამ მე ერთი რამ ვიცი: არც ერთი მამაკაცი არ შევუღებია, დიდილო უფრო რომ უხებობდეს და ასე ღამაზედ უცვლილად სახეს, როგორც მას.

— ჩემზე ამა რა ვითხრობა. ვწერდი ერთ დროს. მამან ბევრს ვწერდი. წერა ავსებდა იმ სიცილიტებს,

რაც იმა მარჯვენა ხელად ერთად ვერღებდით მე და ჩემი ქალიშვილი მანანა ხვიცია. გაცივრდით კიდევ ის უკვე იწინებოდა, ასპირანტურად დამთავრა. შარშან გათხოვდა, იწინებინა წაყვია, ქალიან უყვარით ერთმანეთი.

მე კარგი თანამშრომლები შეავს განყოფილებაში. ადრე ეს განყოფილება არ იყო ძლიერი. ასპირანტურის დამთავრების შემდეგ სამგორის საცდელი პუნქტი შეიქმნა.

ხომ გახსოვთ ადრინდელი სამგორი? ვადახმარირ და ვადაბუფული, ქარ-სიციხისა და სოქაკალას ხედიანი. ახლა კი? შარტი ვარკეთილი ჩად ღირს, ახლა ლილოსა და სამგორის მეურნეობის ვინაბები, შარტუროვისა და სართიკალის ბაღები, ვადაჩვენისა და ახალი სამგორის ბოსტანები.

ახლად მოსულ წყალს დიდი მოვლა დასჭირდა. მთებიდან ჩამოსახლებულებს აქვდათ გამოცდილება. ჩაირტყვა და ჩაირბინა წინადაგი, ზოგან დამოხდა კიდევ. აქ იყო საჭირო ინსტიტუტის ხელი. ეს მე მომანდებ. არ ვიცი, საკმაოდ ვაგარიფი თუ არა თავი საქმეს, მაგრამ კოვულ შემოხვევაში ახლა საართიკალისა და ახალსოფლისში, ვარკეთილისა და შარტუროვის წყალს იციან და მიხი გასოვდაც კვდილი იციან და დროებითი არჩივ. სახამოვნოდ ჩაუხუტუნებს ხოლმე ვენახებს შორის გათხრილ წვირად კარებში წყალი, ჩაუხუტუნებს და აუფრებს მიწას ამიტომ არის, რომ თუ სათანადოდ იბიდა წახუტულად დადგა, 100 და 120 ცენტნერს აიჭრის სამგორის რეპორტიული შექტარზე.

შემდეგ განყოფილებაში ვაგმოიხვეყნე. აქ არის საცდელი პუნქტი და ერთი დამოხარება გვაქვს. სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატი ბიძინა მიქელაძე და ინე კოლა მურვანიძე ტერაიტებზე რწყვის წესებს იკვლიენ. შემოხვევათი როდღე მოხიდა ბიძინა მიქელაძემ ამ თემას ხელი. დროა

ვ. ბუაჩიძე ვენახის სამელიორაციო ცენტრზე მუშაობისას.

პილოტურნიკისა და მელორაციის ძველეთი ინსტიტუტის ლაბორატორიაში.

ავღადნოთ თამარისეული ტრადიციები. ასან ვედახის, ახლე ვევიციენს ხერხობისა და ასინის ტერახები. მანან ხელით და ზურგით ატარებო წინა და ქვით აგებდენ ჩვენი წინააღიბები მათ, ახლა ესკავებარსა და ტერასორს და დაუდგება წინ ამიომ არის ცდების პირველადი შედეგები ინსტიტუტებით რომ წყვედენს წყვედენს საქმეს იხივ ამქარებზე რომ არჩუვი ნოსტრენა შეტად სწავლი ტემპით შეტდება მოწყვეტო მარსენ იწებს. იქ სე ტერასო ვაგვიდ მთავრად დამწავება შეიძლება და არც მოჩვენა.

მეორე დიდი პრობლემა, რომელიც ჩვენი განყოფილების წინაშე დგას — შარტუროვის წარების და ზუსტება. საჩუყვი ფართობები ასე რომ იხრდება, განა მდინარეში წყლის რაოდენობაც ასევე იმატებს ამიტომ სდება საჭირო წყლდაცავების აგება, წყლის დაგროვება, შარტუროვის რაციონალური წარების შემწავება და საჩუყვი წყლის ეკონომორად გამოყენება.

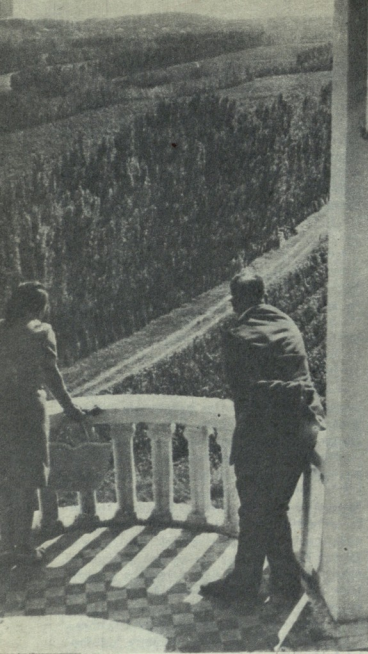
ამ საკითხებზე ჩვენთან ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი ინიენერი შუქრი უგრებელიც მუშაობს. ფიცხი ახადგარდა შუქრი. მუშაობაში ფიცხი, კვლევა უყვარს და შედეგებაც კარგს იღებს.

თბილისის თბილექტროცენტრალის აგებამ დიდი საკმაორო საკითხი დაუქნა ჩვენი ინსტიტუტის წინაშე. დამპროექტებლები ითხოვდენ მასებს — შეიძლებოდა თუ არა თბილი წყლებით მოვეყრწუვო გარდახის ველში. საქმე ის იყო, რომ თბილექტროცენტრალში გენერატორის გასაცავებლად შესული მატერის წყალი რვა გრადუს ტემპერატურას იმატებდა და თუ ამ წყლით შარტუროვის შესაძლებელი გახდებოდა, ირი მილიონი მანეთის ეკონომია დაჩირვდა საბელწვილის, რაც წყლის გაცივების მოწყობილობას სჭირდებოდა ასახველად.

დაიწყეთ ცდები. ამ საქმეს ხოლმის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატი გიორგი ტომია ხელმძღვანელობდა. გამოჩვენა, რომ თბილი წყლით შარტუროვის ან თუ შესაძლებელია, პირაქით, ზრდის მოხავის, უფროხებს წინადაცისა და მოხავის ხარისხს. არ დაევიწყებ.

ახლა თერორული დახაბუბება დასჭირდა საქმეს. იცხვ ვაიყო. საქმე შარტი წყლის ამ წინადაცის ტემპერატურა კი არ ყოფილა; ამახედ წყლისა და წინადაცის ტემპერატურათა სხვაობაც. რაც მეტია ეს სხვაობა, მით ნაკლებია მდინარეთა ზრდა-განვითარების ტემპები და ხარისხი. არსებობს წინადაცის სხვაობის, რამდენც იტბამლურად უნდა ჩაითვალოს და სწორად ამ შემთხვევაში იწვევა თბილი წყლით შარტუროვის მაქსიმალური შედეგები.

საქარის მეურნეობის ვენახები ირწყვება სამკობის სარწყავი სისტემით.

ის ელენტივს, ამაჲად ხაზრგი საქართველოში — ახალციხე-ახალქალაქსა და ახანაში. წელს ახარაზე მოგვადგება წახლა. იგივე საკითხები შესწავლილი გვექვს ახმეტასა და თელავს, წინადადება და კისისგეში, კონდოლსა და შომაში, ეს მასლა საფუძვლად დაედო ზეზიალუნის სარწყავი ფართობების მორწყვის წესებისა და ტექნიკის მიხედვით დარჩინების.

ვიშვავიდა სამხრეთ ოსეთშიც, ხაზრში, გარში, სერასა და ქარაღში, გარდ ხანსა და ქვემოქალაქში ამ ხანგრძობის დიდი დავალი მიუძღვით გამოცდილ მუშაკობრივებს — ვერცხვ ნერსოვს, ღარის ტურეზს, გენო მიქაილესა და აქ ვანცევიძეს ედგინა ამაჲოვას.

კიდევ ხას ვაკეთებო... აქ უნდა დავასახელიო შემო სამგარის სარწყავი სისტემის ექსპლოატაციის გაუმჯობესების ღონისძიებათა კვლევა და შემუშავება, მორწყვის გადენის გარტის წყლების აწევის რეჟიმზე იმავე ობიექტებისათვის და ბოლოს სახალისებებზე თუ — საქართველოს სარწყავი ფართობების მორწყვის რაციონალური წესების და ტექნიკის გამოყენების მიხედვით დარჩინება.

ეს მასლა ვადაგვანავ მისოკვს და შევიდა ახეთვე თვის ერთ-ერთ თავად, რომელიც სამკობა კვლავის სარწყავი ფართობებისათვის დამუშავდა. იგი ვაგონებზელი იქნა აგრეთვე საქართველოს წყლისმეურნეო შერეხლობის ობსტრუქციონის წესების დამუშავების დროს, იქვე საქარო დღუშენივლ სხვადასხვა სარწყავი ობიექტების დაბრტყობისა და ახალი ტექნიკის შემოღება-დაშობების დადგენისათვის.

სულ ახალგაზრდა თაობა კი — აგრონომი ვახტანგ ნორაძე სამგარის საცდელ პუნქტს აშენებს, უკვე ჩუარა ათას ძირზე მეტ ზეზელს, ნახვარი მეტრარი ვენახს, მარწყო ხელოვნური დაწევისების სარწყავი სისტემას.

უტერისი მეცნიერ-მუშაკი ჯემალ ბიბიაშვილი თვითღონებითი რწყვის შექანისჯადოს სწავლის, გამოყენების და მალე მოგვევა ტარქედანს სათანადო მანქანა. ახარანტი ღაღო ოტორია ნიადაგვერა მორწყვის პოლოგონს აუგებს სამგარში. უკვე შეძელიდა აქვე პლასტმასის მილები და საქარო არხებარცა ქილევი.

ჯარჯ ტყეშელაშვილი, ნოღარ თუარტი, თინა კახიძე, გელა ვახტანგშვილი ამაჲად მახალხის გარკვევებს საქართველოს სარწყავი ფართობების გაუმჯობესების ღონისძიებების შესახებუთავად.

— თქვენ ძალზე ბევრი საკითხები ჩამოთვალავ, ქნო ვერა, ჩვენ კი თქვენი პირად საქვე განინტერესებს. ვინ შედიოდნენ მეგობარია ამ ქაღუშს, რომლებმაც შევიძლებუქვის მარცობა მიელი ამხნის ვანჯავლობაში? — შემახსენო კორხსონდენტმა.

— თქვენ ხომ არ ვინადაი თქვათ — მიხარით ვინ არის სული მეგობარი და ვტყუებით ვინ ხარო თქვენ? — არა, თუქნა აქ უნაქვინაობა.

— მე ვთვლი, რომ ცოტა მეგობარი რომი ამაჲად. მე სინაბოლის და პრინციპულის მიმართ ვინც ვარ, სინაბოლზე უნდა ვიქნებო ხეში მეუღლისათვისაც შეუძლიო მეტყვა, თუ ვინც მე მისთვის არც კი უთვლიყო სინაბოლი.

ერთი სიტყვით, თუ ახი ვინსწავლობ, არც თუ ისე ცოტა მეგობარი უნდა მეყავდეს, თუნდაც ორ მთავარს დავასახლებ — ცოლქმარი ვენერა ცანავა და ფრიდონ შატერყაშვილი.

ვენერა მეცნიერ-მუშაკია, სამო შენის დიდა ბუნების პოეტი და მოწოდებითი არქიტექტორი ხოს მორაგობების განყოფილებაში. ბებრებს ცდები, მუხს ნახვებს, წერს ანარქისტებს და ყველაფერი მის დასახეზელი ხანს.

მისი მეუღლე ფრიდონი კი ამაჲად ხევის ინსტრუქტორი დარქიტორის მოხალეობა საქმეინტორი დარქმო. ტექნიკური მეცნიერებათა კანდიდატი. ხალქობრივი დარქიტორის სინაბოლ ეტუხებარო დაბედილი ჰქონდა, როცა ამ თანამებებარზე დაქინარუსებ და დაბეტირია კაცი. შეუფერდა საქ-

მე, მაგარამ ვეცდებოდი, წლის ბოლოსთვის მანც მოთავაყენ. საინჟინერო მიდარქობაში მუშაობის მდინარე რომის ვადაშკვების ნაწილებების ვარცხლადსი ფოთში ის ხელმძღვანელებო.

— არ ვიხარიათ ვეცლავ მეტივ, ან ხომ არადფერი ვაქუსტებოქარქანდ? — არ მიაბარაშ მალე ხელს ოჯახში ბავშვებ ვინადება. ოცდობარი წლის მდინე ქარქედან ვანცევი წლის ოტქმეტიში შემოგვადგობითაქმეტიდა „ხიმი ბატონა“ და ახლა მალე მოხარინდება ვეცლავ მეტივ, ვეცლავ მეტივს უტრისი პატარა ადამიანი.

არ მარტუხებს?! წირავდა დასწელი კითხვა. მარტო სინარული ან მარტო წახლა არ არიან, ხალციხე ცხენი ერთხანის შევიცადე და ბოლოს პირველადამი დამჩვენდა. რეკვიავი მოვლენები არა იყო, როცა ვიკვდილივო. ბევრი ვეცბეთი მარტუხი მეტივ, ექიმებმაც, მეგობრებმაც, საქართველოს ვენერა ცანავა ვაქმად პირდაპირ და აქმად ქარცა ვერ ვიკვდიე იგი.

— ამ წუთში, მხოლოდ ამ წამში შევიცადინე მე ჩემი სისხლის მიწეში, ვიკვდილი თქვენ და ვიციქრომ, აი, თუქმე არ მათორიაბებდა მე, აი, თუქმე არ მარტუხებდა.

ის სიცარიელი, რომლებაც იმისმუდგომ წლებში წერიო ვაქსებდი, კვლავ ვანდა აღმობი ვიქნა. წერილობით დრო აღარ მეყო. მონარქობული ხასიათის შრომის შედეგანს მოხლებელი და მახალიონ არევიკობებმა, ინფინტრებმა, ხორბოტეკელებმა, არც თუ ხეტი სულს მარტოც და სწარლო. ვებამ ძალიან საქარო, ძალიან ვამოსადგი, მეცნიერულად ვაპარობელი. როცა ვიქმე ამისმებ, პრაქტიკულად ვიხსენებ, მაგარამ მანც არც თუ.

აი, თუქმე არა შექარებულა მე. შევიდასი ვეცბდი მონარქობის დარქობილი და ამ წუთში ნარცევიც დასწელი ვეცბდი მონარქობა. ეს ჩემი სისულბა, მაგარამ ეს ასეა.

ვახარებებ ჩემი სავარტული მეგობრები. დაიხვენებთ კოლეგები და ამაჯავები. შენ კი, სოსო, შენც მალე ჩემი ვეცლავ პატარა მეგობარი (შეაქვს მე ასეთი მეგობრები — სოსო როცა ვიყო, უნებრესტების სტუდენტი, სავაშვილი, მაღალი, „ხიმი წონის“ ეტაგორის უსწაველი სამო მუშაკობის განყოფილებიდან; ღაღო მუდარია კი ჩემი ახანარბა, ორიგინი ახლა ბოლნის ცალკარებში, ვახარებობელი თვალბილი მუშაკებზე ვეცლავ, ცდობლებ მარტონი ავი და კარგი, ღაღო ვინარტობელი არის სუყარებულთ დარქიტორზე, ცდინე მარტოღაღავე უტრე ნებერივი და ჰვეინი პოლოგონი არ ითვლება, ეტყარისი კოლეგი უნდა სხვადასხვა მისი უტარს იგი. სოსო თავადერთი სხვაწალა. ვეცლავ ვერ შეტავის კაცი, არ უნდა და რა არა. დინჯად დავის სახალისი ლექციებზე, ბიოლოგიაში დარქე აქვს არჩეული მორწყვის განყოფილებაში. ვადასწელი უნდა ვტყარებო. ჩვენი თმარცა უტრო აღმოს არის ბიოლოგიათაში, მო, იმას ვამბობდი, ჩემი პატარა მეგობრები, ყოველდღის ვეწავლი ჩემს და როცა ხელს ნერყოლებას სხვადაცო, ვაკვირებულთ მონარქობილი და თოქოსი მეცნიერობილი კოლეგი: — ბატონო, თქვენ ხომ არა ხარო ასეთი, ქნო ვერა, თქვენ ხომ სხვადასხვა ხარო?

მე კი არ მამაქვს. მე თვითონ არ ვცდელი მიწეში.

ახლა ვაქვავი, ახლა მივხვდი და თოქოსი მეორედ დავაქვავი.

ვამლობის ასეთი დიდი არქმენისათვის, თქვენ რომ ვაქმენდი ჩემს მიმართ... თქვენ მხოლოდ კვეშაქვსულად გარბობილი ჩემს სინაბოლს და ვტყარობი და ბოლომდე ასე არ იქნებოდა. ეს ვეცლავ მეტივ მტკავრებო.

— არა, მოგედა და დედი, ახლა ავი ვეწავია მიწის დაქარა შეშობლა ლიტერატურაზე და სინაბოლი საქმეზე.

ღმერთი ვეცლავს მიწეში ის მდინერი წყლი, ახლა მე რომ მამქვს. ეს აღმინია ჩემს მეორედ დაბადებას უდრის.

საქსურნობით ილტვიბოდა მარილები ჩანდაჩის ზაღრის საორტებზე. მხოლოდ ტინანს წელს თუ ამოქვეყნებდა იქ ბაღში. შრომა წლებში მარილგამძლე მოლაშობრები ამოსულდა აქამო თვის.

ახლა ეს მასივი ჩანარის საქვე მეცხოველებო — საბჭოთა მეურნეობას უტარავს. ზემო სამგარის სარწყავი სისტემის მეტივ განმანაწილებელი რწყავს მას. შევაასებებო ქსელიც კი სხვაა, აქ ხელოვნური დაწევისების აგრარტებიცაა და ვადასახანი დარქობი მოხალეებინა პირველად მორწყვის ახალი ტექნიკის ეს ორივე მოწყობილობა ჩვენსა ვანყოფილებამ დარქვა. ახლა კი, დარქიტორი ვახტანგ კორაძე და მისი მოადგილე ვალერიან ღარსანი უდგანან ამ საქმეს სათავეში.

ჩვენს ინსტრუქტორს მუშაკობის მეტივ დიდი საქმე ავლობა. საქართველოს მინარბა და მისი სტედიოლოგი დადგენილებაც აქვს გამოცდილი ამის თაობაზე.

სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატი ვალერიან სიმონიძე და ახალგაზრდა მეცნიერ-მუშაკი მამაკა ვარდანაშვილი სწავლობენ ამ მასივის ექსპერიმენტების გეგმს. მე ეტყარებო საცდელი ნაკეთი უკეთეს მუშაკ არის. სარწყავი დარქობი ქსელი ჯავრით, კოლექტორებს მობარტობებო, ფართობს მორწყებო... ეს ჩვენი ინსტრუქტორს ტელისმეცნიერებათა, ჯერ კიდევ პროფესორ ვოხტანგის მიერ წამოყვანილი.

ეკვი არ ვეცბობდა მარილებსა ეს ნიადაგი, ამხანალებსა ზედ მახალი, შემიტე ხანინდა და შემიტე, დადებს დრო, ვარცხ ვადასხვს დევი, დაიყაროს მტვინი და ჩანდარული უტარებდა ვამინდის თანობის ხასარზე.

მე პირადვე ჩემს ახალგაზრდა კოლექტივთან ერთად ვეცნობარ, მათ შორის პირველ რიგში ტექნიკური მეცნიერებათა კანდიდატი ვანდალდე ზურცილაძე უნდა დავასახელო. ვეწავლობ და ვადასწელი მორწყვის რაციონალური წესების და ტექნი-

საერთაშორისო ბაზა

საქრებულო
საქრებულო

1989 წელს გახეთ „პრადის“ ფურცლებზე დაბეჭდილი იყო წერილი სათაური „საბჭოთა ადამიანების ბრწყინვალე წარმატებები“, რომელიც მოგვითხრობდა რკინიგზული ოსტატის მათე თავაძის ობსერვაციების ვაჭები ქვეს რაოდენად ახალგაზრდები იყვნენ, როცა საქართველოს მონაწივე ინტელიგენციის რიგებში ჩადგნენ.

უფროსი მან — გერონტი იმ დროისათვის უკვე ცნობილი გამოგონებელი იყო, რუბინი — თვალსაჩინო მოქანდაკე, შალვა — არქიტექტორი, დიმიტრი — რუსთაველის სახ. სახელმწიფო თეატრის მხატვარი.

ამ წერილში ჩვენ გვინდა ვილაპარაკოთ არქიტექტორ შალვა თავაძის შემოქმედებაზე.

ვიწ არ იცის რაოდენ მდიდარი წარსული აქვს ქართულ სურათმწერებს — გენიალური ოსტატთა მიერ არის ჩამოყალიბებული და აგებული ჩვენი ძველი ტარები თუ ციხე-კოშკები... მაგრამ ისიც ფაქტია, რომ რევოლუციის წინ ჩვენ აღარ გვაყავდა არქიტექტორთა ნაციონალური კატეგორია, არ იყო არც უმაღლესი სასწავლებელი, რომელიც ამ პროფესიის აღმზანებს მოამზადებდა. საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ ეს საქმე თავიდან საქართველოს სახმატბრო აკადემიამ და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტე-

ტმა. ამ დღეებში კულტურულმა კერებმა აღზარდეს პირველი ქართველი საბჭოთა არქიტექტორები, რომელთა შორის თავიდანვე მნიშვნელოვანი ადგილი ეკავა შალვა თავაძეს. ამჟამად მისი მრავალი მოწაშენი არქიტექტურული კმნილებანი ამშენდები საქართველოს ყველა კუთხეს.

ოცდაათიან წლებში ქართული საბჭოთა ნაციონალური არქიტექტურის აღორძინების ხანა იყო. ამ დროიდან იწყება შექმნა ქართული მაღალი თანდების არქიტექტურისა, რომელიც დაფუძნებულია შესანიშნავ კლასიკურ ტრადიციებზე და შესაბამეულია თანამედროვე ტექნიკის მოთხოვნებზე.

ქართველ საბჭოთა არქიტექტორებში პირველი თაობის რთულმა და მძიმე ვითარებაში უძებნოდა მუშაობის დაწყება კლასიკური ტრადიციები მივიწყებული იყო, ხოლო მისტრანეტე საუკუნისა და მეოცის დასაწყისში ფართო გასაქანს პოულობდა უპირინციო ეკლექტიზმი და სტილების აღრეცა. საბჭოთა იყო ქვე თეორიული ნადავის გაშენება და გარკვეული გეზის აღება. ამ მხრივ დიდი ხარებებლბა მოიგინეს იმდროინდელმა შემოქმედებითმა დისკუსიებმა, არქიტექტურული ნაშეშვართა გამოყენებმა, პროექტების სავარო განხილვამ, და და დახატურულმა კონსერსებმა, და არქიტექტორთა საქმიანობაში აქტიურ

მონაწილეობას დებულობდა მოწინავე ქართველი ინტელიგენცია — მწარედები, ხელოვნებათმცოდნენი, ფილოსოფოსები.

შალვა თავაძე მთელი ამ დაუსტრომელი საქმიანობის შუაგულში იყო და დაუღალავად იღვწოდა, რათა გზა გაეყავა ახლბა და მოწინავეთათვის სურათმწერების სფეროში.

1928 წელს, თბილისის სახმატბრო აკადემიის დამყარების შემდეგ, შალვა თავაძე სწავლის გაგრძელების მიზნით მოსკოვს მიემგზავრება. 1931 წელს იგი ამთავრებს მოსკოვის არქიტექტურის ინსტიტუტს. ბრუნდება საქართველოში და იმავე წელს მონაწილეობს კონკურსში თბილისისათვის კულტურის სახახლის პროექტის შესაღდენად. აქ წარმოდგენილი იყო მრავალი პროექტი და თავაძეს ზედა პირველი პრემია.

ამას მაღლ მომეცა ახალი შემოქმედებითი წარმატებანი — დიდი მოწონება ზედა თავაძის პროექტს ქუთათის თეატრისათვის, შემდეგ აღსანიშნავია გორის თეატრის პროექტი (არქიტექტორ მახლბ ჩხიკავასთან ერთად). 1935-37 წლების მანძილზე თავაძის ავტორობით დაპროექტებული და აგებული იქნა ლანჩხუთის თეატრის შენობა. შალვა თავაძე ავტორია მრავალი მონუმენტური ნაგებობისა, რომლებიც ამშენებენ საქართველოს თითქმის ყველა რაიონს

და ჩვენს ნაწილშიც დღემდე.

ამ სტატია წერილი ჩვენი მწვედ თავაძის შემოქმედების მნიშობაში მოხილვა. ვაკვიროთ ეს არ შეიძლება არ აღენახოთ კერძოების სანდტრეკო კომპოზიციური გადამწყვეტა, რომელსაც მინარავს არქიტექტორი მონუმენტურ-მრავალსართულიან შენობათა პროექტების შექმნის დროს (თბილისის წყნის სახახლის საკონსურსო პროექტი, ბაქოს მოთავრების სახახლის და სხვა საკონსურსო პროექტები); შალვა თავაძის პირად არქიტექტურულ თქვედ ნახავთ მრავალსართულიან ნაგებობათა ფსახედების, ქართული ორნამენტის სახეების მრავალ ახლებურ დაშვავებას. ამჟამად არქიტექტურის დარგში მუშაობს და თავის ვაჟთან — ახალგაზრდა არქიტექტორ თამაზ თავაძესთან ერთად, იტებს ახალ საინტერესო ხერხებს ინტერიტების გაფორმებისათვის.

არქ. თავაძის შემოქმედების უაღრესად ვაწრო დიპლოზონი აქვს, როგორც სახმატბრო-არქიტექტურულ, ისე საინჟინერო დარგშიც. იგი ნაყოფიერად მუშაობს არქიტექტურის თეორიაშიც და ახალგაზრდობას უზიარებს თავის მდიდარ შემოქმედებითს გამოცდილებას.

სიმონ ნაიიაშვილი

ნიკოლოზ ასაგვი

ლენინის

ბარდაცვალები

წელიწადი

დღეს იქნენ მართლაც ლექსი გაუქორღეს, — ლექსი დღეს ისეთს რას მოვიგონებს, რომ მტლედ დაიდოს ტაფილს უღიდებს, როცა სდის ცრემლი მეთინის სტრაციონებს.

ლექსი ახლა შევინებხად აუქობს წუგეშის სიტყვა მშენ და გმირული.

ლექსი შევინებულ გულს შეადღოს, აღმოთქვას სხედა გულს ჩაყრული.

ლექსი შევინებ ცახა ციცილი შეუნოს, რომ ზამთრის გეზზე უნაყვ შეხურდეს, რომ დარჩენ სიბო მავზოლიუმთან, მის ციცილ კვალზე, მის ნაფხურზე.

უინავს, ო, უინავს, თითქმის ზამთარი მუღმივე მეფობას ქვეწნად აცხადებს და მძიმედ სუნთქავს თოვლი მოა-ზარი ცხელ ტაშენიდან ცივ შურმანსკამდე.

მხოლოდ იმ ციცილით, დაუსტრომელით,

თითქმის ერის მშობი, ერთის ზახილით დღეს მეთის მიწაზე უყვლა მშრომელი ბელაღუე ფიქრით დგას თავდაბრლით.

იიი ჩაკლას ლექსმა ეს ტაფილები, ქვე არ სმენილი, ქვე არ ხილული, რომელიც დაქვრის, როგორც ვიღებზე ქარიი ამღვარი მტვერი უინულის.

ლექსი რა ძალა აქვს რა ცის წუალითა, რომ ნახოს ზღვარი ამ მწუხარების, ლექსი მხოლოდ დასლუმს დასლუმს ვალე ვალითა, როგორც გასტრინე ტყეში ქარბი.

თარგმან რეპალი აბაშვილიძე

ქალაქები ადამიანებით აღბრუნებული და საყვარელი ხდება შენთვის, თუ შენ იქ ხანგრძლივად ვიცხოვრია, იქაური წყლი დაგიღვია, იქურ კაცს დამეგობრებინა.

ციცი... ამ ქალაქის სახეთთან არის დაჯდომილი უცხოეთის სსრ დამსახურებული არტისტის ლამარა ბუნიის არტოი შემოქმედებით გამარჯვება. აქ, ციცი, ტარს შეჩვენოს სახ. ოპერის და ხალხის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში ამ წელს მოღვაწეობდა ჩვენი თანამემამულე. აქ, მოამე რესპუბლიკაში, მან პირველმა ქართველმა მომღერალმა ქალმა მოიპოვა დამსახურებული არტისტის მაღალი საპატიო წოდება. ამ ქალაქთან წარგზავნეს იგი პრადოში ვოკალისტთა პექტორალზე, შემდეგ მოსკოვში, ვლინის სახელობის კონსერვატორიაში, ახალგაზრდა მომღერალთა კონსერვატორიაში, და, ბოლოს, 1964 წელს ტაიშიში გამართულ პირველ საერთაშორისო კონსერვატორიაში ჩიო-ჩიო-სანის რილის საუცუბესო შესრულებისათვის, სადაც მან დაურცატი წოდება და ოქროს თასი მოიპოვა. ზედმიწევნით მომღერალი ამ გამარჯვებებით ლამარა ბუნიის გარდა საერთაშორისო კონსერვატორიის პირველი დაურცატი ქართველი მომღერალია შორის.

— როგორ არ უნდა მივარდეს ციცი? — ამბობს ლამარა, — მაგრამ სადაც არ უნდა ვყოფილიყავ, მუდამ თან მდევდა ღიქო თბილისზე, მშობლიურ კერაზე, ჩვენს თეატრზე, სადაც ფეხი ავიდგი, ენატრობდა თბილისში დაბრუნებას.

და აი, ორი წლის წინათ, სახელმწიფო მომღერალი საბოლოოდ დაუმტრუნდა მშობლიურ ქალაქს (ფოტო № 1), ქართულ საოპერო თეატრს და წარსვდა ქართველი საზოგადოებრიობის წინაშე, საოპერო მუსიკის მოყვარულთა წინაშე.

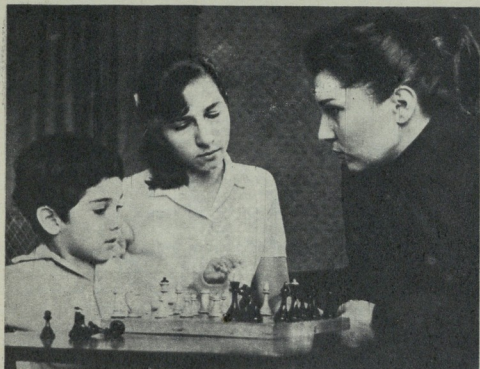
დაუფიქვარია მის მიერ მაღალი ოსტატობით გამოქრწილი სახეები: ციცი, რი, შარო, ილიანა, მარია, დუღუმონა, ჩიო-ჩიო-სანი, ჩოჩია, მარგარტა. ხელოვნებაზე თავდავიწყებით შეყვარებული მომღერალი ქალი შრომის შეუპოვად, ამაღლებს თავის ვოკალურ ოსტატობას, რაც კარგად გამოჩნდა მის სოლო კონცერტებზე, რომლებიც ზაქარია ფლავილის სახელობის ოპერის თეატრში გაიმართა. მომღერლის მდიდარმა ხმამ, ლამაზმა ტემბრმა, მაღალმა ტექნიკამ მოიხბა მსმენელები (ფოტო № 2).

მომღერალი ქალი ტელევიზიის სპირა სტუდიაში, ეს მისი მეორე სამსახურია; აქ იგი სპირად გამოდის და აჯადობებს თავისი ხშირ ტელემუსტრატებს (ფოტო № 3).

რეტეციციები, თეატრი, რადიო, ტელევიზია... მუდამ მოუტოვლია მომღერალი ქალი, მაგრამ როგორც კი დროს იხდობს, თავის ბავშვებს მიუძღვება, ჭადრავს ასწავლის მათ. მსახობა ქალი ჭადრავს დიდი თავანობისკმეულია და კარგადც თამაშობს. „რადიანსკა კულტურამ“ იგი დაახასიათა, როგორც ნიჭიერი მომღერალი, იგი სპირად პირველ თანრიგის კაცებსაც უძღვება.

— დედამ ერთხელ მიხეილ ტალიანს პარტია ეპიშოთი დაამთავრა, — სიამოული ამბობს ლამარის უფროსი გოგონა ნათელა (ფოტო № 4).

რამდენი პარტიორი ჰყოლია მომღერალ ქალს, ვისთან არ უმღერია. მაგრამ ასეთი პარტიორები ჭერ არ შეხვდებოდა. რა სჯობს ამითაც უფროსს, ამითან სიმღერას? (ფოტო № 5).

მაგრამ ადერ საათის ისარი რავს უახლოვდება, დედას, როგორც უკვე აღ-
თის, თეატრში ექპირება, ისე საშადისი. პატარა გოგონა, ითერი, დედას არ
სცილდება, მის წინ ტრიალებს, კონცერტზე ჩასაცმულ კაბას ურჩევს. დედა
ეძღობა მას, მის ფანტაზიას და არასოდეს აწიბლებს პატარას (ფოტო № 6).

კვლევ თვითმფრინავი, გემი, პატარებელი... ისევ გახტროლები, გახტროლე-
ბი... ახალი ქაღალქები, ზაღლი ნაწარმები... „მაგრამ სადაც უნდა მივდიოდე,
გული წინ მიჩნება, სადაც უნდა ვიყო, ფეჭრი თბილისზე მუდამ თან მსდევს.
ერთი სული მაქვს, გიღრე ჩემს ქალკს დაეუბრუნდება“, ამბობს მსახიობი ქა-
ლი (ფოტო № 7).

ლაგაკა ჭყონია

ფოტო თ. არანაძისა

პეპენი გავითიი

პეპენი ბართაის შემოქმედებას ჩვენი მეიოსველი კარვად იცნობს, მისი ლექსები წასტემა-
 ცურად იბეჭდება ჩესხარულს ეფრწულ-გაბთების ფრწულზე და გამოცემული, თვე
 წიგნებდა (სმუ და სხარული, „თეთრი წებები“, არ გგონით პტარა“ (სმუწმუტე ტეწუწა)
 მის ვადა, იგი ატორია სანტერტოს წაწრობები — გლიდ სამშულო ომის თემა ქართულ
 პოეზიაში, „დიდი სამშულო ომის თემა ქართულ პროზაში“, „ადამიანები და საქმეები“. მიმ-
 ლინარე წესს „ჩაყალდა“ გამოსცემს მის ახალ წიგნს „დიდი სამშულო ომის თემა ქართულ
 საემწიწილო ლტერტრაში“, ხილო „შერანა“ — ლექსების კრებულს.
 ეპენი ბართაის შექსრულდა დაბადების 50 წელი. ეურწოდ „ღრომოს“ რედაქცია უსტრ-
 ებს მის ლექსებელობას და ახალ შემოქმედებითს წარმოკებებს.

საქრებულო
 1963 წელი
 ნოემბერი 33

მიწვავ, შემოგებლო

რაც დღე გაღის და ლამე იღვევა,
 ბინდი ქრება თუ ისევ ბინდაა,
 ვით ამოვად ზისიკენ ირები.
 ჩემი დღეებუ მუხსენ იღტვიან
 არ მიტოვრია კვეწად სულ უქმად.
 მუე არის ჩემი ფუქრის მეგუფრი,
 თუმც წუბობს ტვირთი არ შავს მსუბუქი.
 მე მაინც ჩემს გზას აღარ ვებღურვი.
 მინდა, ვაქციო ისეთ მწუწანე გზად
 ზერ გაუფულიო გზა და მინდორი,
 რომ ვულო კლავაც ციცხლით დამწევას —
 მუდამ წვასა და მწვანეს მინდობილს.
 და შვილ, შვილ ჩქარი ნაბიჯით,
 ჭანი მატულობს, ვანა მეტყვება
 ცისატეულებს იღვას დაიჭვირ —
 გაღამურტენე მთებზე მერცხლები.
 წვად, ვედაა გზას მოვიწახლოებ —
 დღემდე ვაგალობ თუ შერდებ ვახალები.
 გზაზე გამწედა მუე ვაგაფულობს,
 ამაღლეული სურის მწახავით.
 წვად, ვადეფრტენ ხილებს, შოვიტრებს,
 მთებს, რაოდ უნდა დღემდე მომეველო,
 და მლოცველივით ხელაპერბობი
 შერ დაეჩოქებს, მიწვა შოხილებლო

მე ვეძებ...

მე ვეძებ ახლა სამყაროს ახალს —
 ჩემი სამყარო ფიქრია მხოლოდ.
 ან ზღაზე ვნახავ, ან ცაზე ვნახავ,
 ან გზაზე — სადმე ხილიკის შოლოს.

დაურწულებელს მივეყვან ფიქრებს —
 ფიქრი ხილია ცისა და მიწის.
 ამ ხილზე ფერულად დავიწვა იქნებ,
 ამ გზაზე იქნებ ქარც კი იწვის.

ამ გზაზე იქნებ მუეც იწვის თვითონ
 და ცივდება ალმური ცხახაც.
 ეს გზა თვით ჩემი სულია თითქოს
 და შიტომ მიღრის სიცოცხლის ფსახად

ნ ა ტ ვ რ ა

მე ვნატრობ, ვიყო ფიფქი, რა მიჭირს?
 მსუბუქი, როგორც ატმის უყვალვი.
 მიწამ არ იგრტმოს ჩემი ნაბიჯი,
 ხილზე ვაგალო თუ გზაზე ვაგივლი.

მე ვნატრობ, ვიყო (შენც, ალბათ, მირტვი)
 თუნდაც ცნებდა, ნამი ციმციმა,
 მიწამ არ იგრტმოს ჩემი ნაბიჯი,
 მიწამ არ იგრტმოს ჩემი სიმძიმე.

მე ვნატრობ, ვიყო დილის ნიავი —
 ნიავი მხოლოდ მაისის დილის.
 არ შევაწუხო კვეწად არავინ
 ჩემი სიცოცხლით და არც სიყვლილით.

მე ვნატრობ, ვიყო წყარო კამკამა —
 აუმღვრეველი და დაწმენდილი.
 სხვა არაფერი არა მინდა რა —
 ზღაშია გამწულ წვიმის წვათივით.

ღიღი იმედი

ან ამგვარ ფიქრებს რა ვაგალობს ამ კვეწანაზე:
 რა არის მაინც ან სიცოცხლე, ან სიღამაზე?

ან რისთვის უნდა არსებობდე, როგორც კინკრავი,
 არც მტერი ვაგადებს, არც მოყვარე, არც საღიფარო?

მწვას კაცი, ვისაც არ უვლია უქმად არსადროს —
 ვარდიც უყვარს და ხმა-ხანაწალიც,
 ფარ-მუწარადიც.

ჩვენი სიცოცხლე არის მხოლოდ ბრძოლა, სახელი,
 დიდი იმედი, ცოტა ღარღი, ცოტა ნაღველი.

გერბე პეპრიაშვილი

თ ე ლ ა

მოწუნილო ბებერი თელა
 დგას ტრამვაის ვაჩერებასთან...
 წინათ ტყეში იდგა თელა
 დიდი ხვევის პირს
 და როგორც ფერად წარიალა ნაყოფს
 საღამომობით ისხამდა ჩიტებს...
 დილით კი ზეცა კრეფდა ფრთაფრთალებს
 და ისუტებდა ლეაფარდ უბეში...
 მაგრამ ერთ დილით
 მოვიდა ხალხი...
 და ამობთარეს
 თელა
 მიწიდან
 წამოიღებს და ქალაქში დარტებს.

დგას ხე ქალაქში
 და მოწუნილო
 გაყოფრებს
 ქუჩას,

მოქალაქენი თაგაღუნულნი, სერიოზულნი
 ჩუმად ფიქრობენ თავის საზრუნეს
 და მუდამ სადაც მიიჭარბან...
 დახერდა თელა,
 დაღალა დიდი ქუჩის ხმაურმა
 და ტყე იქნებ აღარც კი ახსოვს...
 იქ,
 ხვევისპირს
 დაემტებენ ჩიტები ისევ...

დგას ხე ქალაქში,
 თვლებს დღით და ღამით
 და როგორც ცისფერ დიდ კრიაღოსანს
 მარცყლავს
 ტრამვაის
 ცისფერ
 ვაგონებს...

 თურმე დიდხანს ამწახლებენ სტოუარდებს, —
 მწანდ ფტრნის ნებსა დარტავენ.

რად უქროთ ნეტაც
 ტანწერტვა ლამაზმანებს
 ამ საქმის წყალა?

სტოუარდებს აცხადებს რცისს,
 სტოუარდებს ყვას არიგებს,
 სტოუარდებს სავარტმებს შუა
 ვიწრო ნოსზე
 დაღის წარწარით...

სტოუარდებს უღიბის მგზავრებს...
 ა, ალბათ მწელიც ესაა სწორედ
 წაიღო
 შენი
 დიმილი
 ცაში.

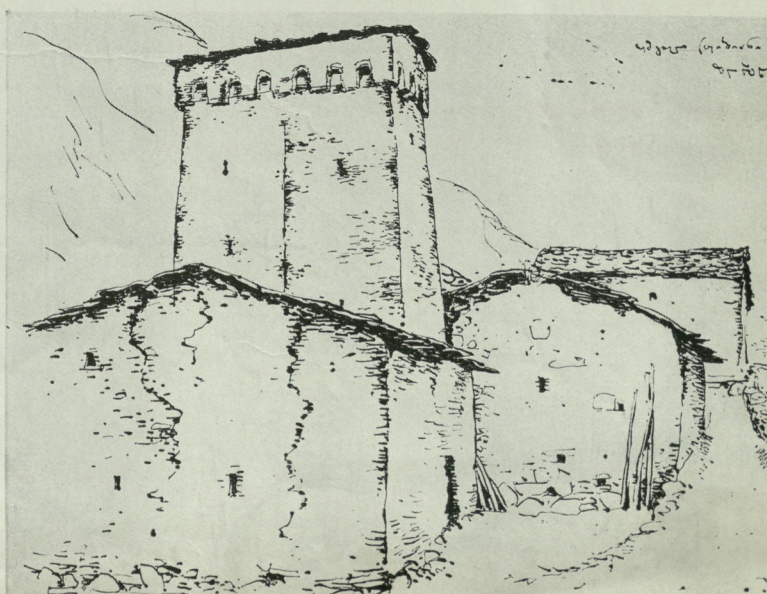

სსრ კავშირის სპორტის დამსახურებული ოსტატი კიკვიციანი.

ქართული
 კინოფილმი
 გიორგი
 მუხრან

რესპუბლიკის დამსახურებული მხატვარი ზურაბ ლევიაძე საქართველოში საბჭოთა ხელოვნების დამყარების 50 წლისთავისადმი მიძღვნილი გამოფენისათვის ამზადებს სურათს სენაქტიის თემაზე. ეგვიპტე დათ რამდენიმე ნამუშევარს, რომელიც მან შეასრულა სენაქტიში მოგზაურობის დროს.

სენაქტი (ეპიგრაფიკა)

უშგული (სოფ. ეიბიანი) რატიანების კოშკი და მარუბი.

უ 33 ა.

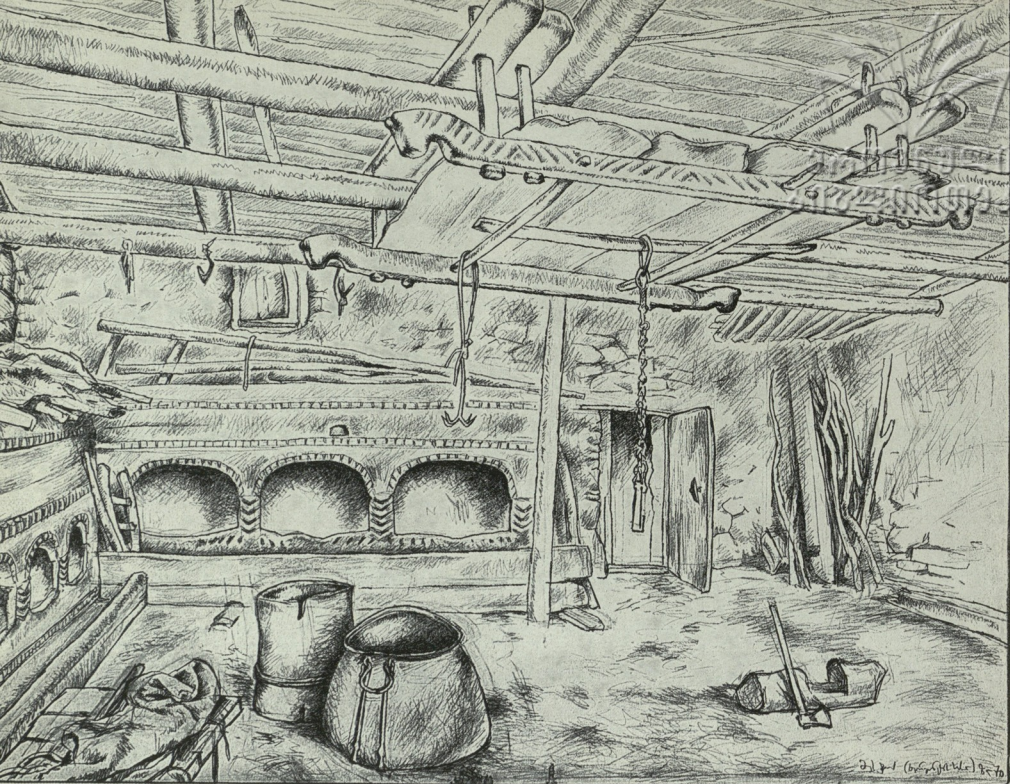
სიმონ ბოჩუანი
(სოფ. ბაგდასარი).

მეჩვენებ
გიგლირთებს

უ 36 ბ (სოფ. ჩა-
ეზი).

გუგუნი
უ 36 ბ

მ. ჯ. ბ. (ბრ. გ. მ. მ. მ.)

მესტია (ბერგაანების
მაჩუბი).

გუგუნი
მას
მეუღლე

აქუჩის ლაქლი

გიორგი სერაპიასილი

მ თ ბ რ ბ ა

შაბათი და შინაშაბათი.

სახლი გაბარდნილია. სიხარული დატრიალდა. სიამბაძეობის უფრო ახალშემომავტელს უმაღლადუნენ.

— მაგის გაზრდილის ჭურჭებს ეცინაკალი — იტყვოდა ხოლმე ნუშა, — როგორც ენატრობდი, ისეთი რაღო გამოიხადე. ძვირს ეტრავი იტყვი. ავსიტყვა აღამაის ენა დიდუნდებო, კარგი თალთი მაცქერალს გული გაუნათლებდა. ხანელიც რომ შინაფერისი დატრეკვიდა. ციური ჭეინა, მართლაც მოწონებდო ცაზე მოციმციმე ცისკარია. ახსნა შედითუანი პატარადასა ჭეკის, ხანე რომ დანახურებო, მოდის და მოაწვლებს. სიტყვა-პასუხით თამარ მეფის დედისიტბა. სათქმელს მისხლდითი ასუნ-დასწონის. რეგავანთ რაძლს არ უშეიბარო, უცხოს დანახვერ რომ ჭრახლოვით წითლდება და უადგილო ადგლის ისეთს წაბოყრანბლავს, იმის მაგიერ შენ შევტრეკვიდა. ხასის ხომ წედარ იტყვი, გულმოდარბი და უფროა, უტყვავლოდ ხმას არ გაიღებს. მამ არავა, დეკავანთ რაღო მოქცევა ეტრე, პირიდან რომ ვეძა ამოსდის. დავისწულბოდა რომ ვერ შეუბნდაო, დედაშობის რომ უოველდო კუბოში აწვეს და ძაღლებს აორევიანებს თავისი შინაშინი რენია. ვანა თამაშანთ რაღო მოქცევა ეტრე, ენატლინიამ რომ შინაურსაკ მოაშურალა თავი და გარეუბლავ. ე ცოდნავ ხომ თავისი საშურო აქვს, მონაგარიშე ედიდე ეტრევიანებს და არ ვუშვებ, პრა-კერავ ეტრეხბა, ხელს არ ვაყარებინებ, თორმე საოჯახო საქმე მოვლილი დედაკაცივით ენაწვევბა. ვანარავლადან რაძლო კი არ გვიგონო, შედიდან ნახურის რომ ვერ გამოარჩებს. ეგ რომ სულრას გაშლის, უნდა დადებ და უფრო. ქვივის დროს ისეთი მომხმობლი... სინდერას ვერ იტყვის, უფ ლამის გამოიღუფეს! სურნავი იჭირა ჩემი რაძლო, აუწინავი იჭირა! — ამას სხვასთანაც ვერა მალვდა დედაშობილი.

როგორ უნარბოდა, რაძლს და შეიღს რომ ერთმანეთის ფერიაბიში უფინდებოდა და უღამდებოდა.

რაც ამწნედა, რომ ამბით სიამბაძეობა სუფევდა, დედაშობილი უფრობრ რაძლს ენეცარებოდა. ავ სიტყვას არც ხას აჯარებდა და არც თვითონ შეუბნდებოდა. თავის ქალთშობის არივებდა ხოლმე: ნაწუნი სხე არ ანევი, პატარაძლო და ნებებობს, ვანარბის დრო ახლა აქვს. აი, შენც მავის წყალი გამოვრისხებბა, შერე აღარ ვამეყუფებ. ამ პოლს დროს საქმეზე ხალისი დეკარავ, მაგრამ არა მგონია სიხარბითი მოხდილიდეს, ახალ უოცვა-გარემოში ხანავდა და ეს უნდა იყოს მავის მიზეზი.

გულში კი წყნა ვეკრავდა ხოლმე: ენანდ ზანტი და ხეცლა არ გამომდგესო. შეფოქიარბნებოდა, მაგრამ ეს უსიბო წინაგარბოა ვადუნტებოდა, როცა რაძლს გულის რეგას შეამწნედა და მთავრ-მთვეს მოიკისობდა.

საიდუმლო სიხარულს ქმარბაც ვაუთხრებდა ხოლმე ნუშა.

„დავარე, მძიმე არ აქნოს რა“, ეტრებებოდა ლუკა.

შეიკრებო, სიბრ-ქმარი ვანარბებოდა იტყენ, ერთადერთი ვაიის პატრონებს ვერ შევლიშობილი არ ღირსებოდათ და თვალ-წარბში მესცქეროდნენ მოხავალ დღებს.

— უ, მოიკიდებს თავი ის რა ვინია, რამხელა ვარკლ ამოსდობობარ, არავა აღარ ეცობებო ვანეზე თავი. ჩემს სიარტებოდა არის, რომ სიტყუ-რჩივით თითებს საინან წყალში ვაფუფუნებ — შუღლზე ხელს იტაკივად, როცა ვარკლთან ვაფუფუნებულ პატარაბლს თვალს შეასწრებდა.

— რა უნებს, დიდო? — მხას დანარბედა ვანებოებებოდა პატარაძლო.

— თუ მაინდამაინც საქმეზე გული გეჭრის, მსხუტუნს წაეტანე. თავს უფრთხობდი, შეიღო...

— რა ვეცი! — ქმარფილბით ჩაიციებდა ციური. პატარაძლს უნარბოდა, რომ დედაშობილი ასე თავს ეცლებოდა და თვითონაც ცილებოდა პატრეცქმითე ვადებხბა სახვეტრო.

მამაშობილი სიხარულით ცას ეწეოდა. პატარაძლო „მამას“ ეძახდა. ეგ ცოტა ტკბილსიტყვაბაც მუფინდა, გული სიხარულით ეცნებოდა.

— ახ, ერთი, ვეკეფე, ჩემო რაძლო! — მისი მოტანილი რენიაშეგნებოდა და იმიტომ უფრო ვაუტრეკვიდებოდა.

— ახლავე, მამი! — ხასითა არ ვაფუფუნებდა, იმ ღვივის გამოვტანდა, რომელიც მამაშობილს უყვარდა. შუბლგანსხითი ვაფუფუნებდა სურფას, ცოტა იყო, თუ ბეგრი, შინსა და ღაზას მისცემდა.

— ამბისი, დამაღვიევი! — ვაფუფუნებოდა ვაბალიტებოდა მამაშობილი. — თქვენი ნაოღარია და მიირთვი. შეკრად შევეტრებო!

მამაშობილს უნარბოდა, რაძლიც რომ ირბოდე ქეკას ვაფუფუნებოდა.

— გრიო, „გარინიდი, შავო მერცხალი“ წაიწუე, ჩემო რაძლო! — ამას მამან უტახებოდა, როცა სახლი ვაფუფუნებინებდით და იქანის დედაშობი შეტეკვებოდა.

ციურიც ეყვლს მოიღებებდა საღერლად. მარტო ლუკას კი არა, უყვლს რენიაშეგნებოდა მისი სიბღერა. იქანის თავს უფრო შეტბლს ის ახარებდა, რომ ეტრეში ერთობლივს ენადურავი არ ისმობდა. როცა ღვივი რენას ამოადგმევიანებდა, ცოლს ვაფუფუნებდა:

— ნუშა, მე ისეთი გუნაინანი კაცი ვარ, არ იქნება ვარაუდი არ გამომბაროდეს. ერთი შეხვედრე თუ არა, რააც გული მინდებოდა და ავი დღვინებერი ვამოგადევა კიდეც.

— უნდა კარგი იყოს მარა, ქმარი დაუტყდა ამით თუ ქმრისინებნი!

— მათ, თუ რბინდელი გამომადგებოდა, მე ვიცი, როგორც იტეკივებდი!

— კარგი, მო, როცა შუღლშობის ვაფუფუნებბა, მამან აქე.

— შეიღო რა, ერთი არ არის ურბავო და მეორე.

— იღონდ დროითი ვადერბის და...

— ავი ხელს არაფერზე ვაყარებინებს!

ვანარბებოდა ლუკა ცილებოდა, რომ რაძლის გული მოვეო, სათავითო ხილს ურბევდა.

— ახ, შეიღო, პირი ჩაივებერიღვი! იქავური სიტკობებოდა და სიყვარული არა კლებულობდა.

ციურიც იცნებდა, რომ მუღო თავი დადებარებოდა ძვირი გულით შეტყდა. მაგრამ იმის ვადამბერებავ უტყვობდა.

რაძლ-მუღო რენად ვაიღადდენ კინი თუ თიკარში, ნათესავებთან თუ მეზობლებთან, ერთიარად შეტყვობდა კანით ვაფუფუნებდა, ერთობლივს თავაშევი იყვენ.

— ეს უტყვავებელი შენ ჩაიცი! — მისთავებდა პატარაძლო, როცა მხოლოდ ერთი წყვილის შუნას შეტყვებდა ქმარი.

— არა, კიი ხელს უტახებავს! — ვანაშეგნებოდა მუღო.

— არა, შენ ვანაშობოვარი კალი ხარ!

— პატარაძლო უფრო უნდა ენარბებოდეს!

— შენ მოგებობა, ძვირფასო!

— შენ უფრო
ძლივს მორიდებოდნენ.
„ქირაზე“ და „გენაცულებით“ ახარებდნენ ერთმანეთს.
პატარადა ზღის არ ეძღუოდა.

მე არის, მაშინცის ოჯახით თვალსაზრის ავლა-დიდების პატარონები არ
არა, თორემ კი ოჯახში მაგვარად. ქმარი ვაჟიყვრი კაცი მუცის, გარკვე-
თვალად და ტანად. თავისებურ შთოდის სისარზე არა აქვს, მაგრამ მე მარ-
თვალად გამოიჩინეს, როცა თვალდებს კარგად გააზრდებენ და დავანახებ, სხვებს
სა სისარზე აქვთ, ცხვე დაუხმობს ჰუკუს. ენაოვალად დღეაშობილ თავს დამ-
მარნარებს, ავილა და კარვის გამრჩევი. საქმეზე ხელში მწვარდება. წამში
დღე ხომ გვიან სულია. მუცელ თავს მავლება. გერქვრიბით ცხვირ და... — თა-
ვლი სიკეთეობლებით დედასე გააზარებდა ზღმე ცუბრი.

სიცილიში მადე სხვა გავარდა, რომ ზღას ოჯახში ისეთი სიამტკილობა,
უფროსობით და უგანაცულოდ სიტყვას არ ეტყვიანო, კი ხალხია და რა-
დღე კარგ შეხვდითო.

სიამტკილობა და შენიჭობითა დიდხანს არ გაყოლიათ. ერთობის ქე-
ბას მოუტყდენ. გული დაუძვირათ.

ციური უფროდ და უხტუშარ-მწუხლოდ მოწვენილი იყო. საოჯახო, სა-
ქმეზე გული არ მოწვედა, თორემ მოსაყენი დრო აღარ დარჩებოდა. შენ პა-
ტიზაზე მაინცდა თავი, გარტე გაღწევას ენერჯებდა. მწუხლენში სიარულს
მოკლენია.

პატარადა უქმეობლებას მალავდა, ცდილობდა პირიდან ავი სიტყვა არ
ამოეშვა. ოჯახის წევრთა შეწინებებს ერიდებოდა. თავს მომიღმარებდა, ვაი-
ცინებდა, აღილინებოდა, იქნებ არ ენერჯებოდა, მაგრამ ახე აწივებდა,
ზრდილობიანად იქცეოდა.

რძლის მუხლახანსობა და სიტყვაშეკრიბა დედაშობის სულად არ
უწინვავდა ამდერულ გუნებას. ქალმა საქმით უნდა იქალოსო, სხვისთვის
გადაუკრავს და თავის რძალს ვერ შეამჩნევდა! საბოლოოდ დარწმუნდა, რომ
ისეთი ვერ გამოიღვა, როგორცაც ნატრებდა. ზარმაცობა და ნებერობა სხვი-
ნი გვარებოდა და თავისას რას მოიწონებდა. მორიდებით მიახვედრებდა, საქ-
მეს მიხტანებოდა.

ოქროს ოჯახში რომ ჩახვდა, პატარადას მაინც ვული ეთანადებდა —
გამოსატყვად უფრო ეტყოდა წესი. პატარადას მიუხვედებოდა და ისიც შორს
დაიჭერდა.

— ის რძალი ძალიდ უნდა იყოს, რომ ოქროს ოქროს არ დაქარქვას და ნა-
შის ნახშირი.

— ჩიტისთვის ადვილი არ არის ხუდის მოშორება. მეც არ დამეწივებია მე-
მი პატარადას, შენ ღმერთმა გაშოროს ეგ აუწერნია და, მე კი მარტყას მი-
მატოვებდნენ თუ არა, სულ შეტარებოდა.

— მე ცერე არ გახლავარ, დედაშობილი — ნაძალადევი გაიღიმებდა.

— ავი იმიტომ ვითარბი: ღმერთმა გაშოროს მეოქი, ისეგ საქმეს ვაყოლებ-
დი გულსა, რაჟი მივინვი, ხედება აღარ მიჩრდებოდა! — მრავლისმეტყვე-
ლად მიამერდებოდა.

— ნეტავი შენა, დედაშობილი, რომ იგეთი ხალხი გქონდა! — მიამტრად
შემატრებდა.

წესი იქნებოდა, მაგრამ არ დამიჩნევდა.

— ღმერთმა ხალიშელ წე გამოვლიოს, შენ უფრო ხალისიანი არა ხარ?

— საქმეზე გამოხოს, მინდა ვაგვიყო, მაგრამ გულს ვერ ვუტევი, ძალა მეც-
ლებია, ხედები შევცოვით.

— ცერე იცის ვანამაცებამ, თუ ერთი აგვიყლია.

პატარადას ვახსუტება ვაუქირდებოდა, დაკურებოდა, მუცელზე ხელს
დაიდებდა. შიშიოდებოდა, წამოიწვედა, ტანს მოიფინებდა, პირდებინება და-
ქმეობოდა.

— ოჰ, რა ეწა... მორიდი მიზის მუცელში — კვლავ დაიდრჩებოდა და
ულონოდ გადააფურთხებდა.

დედაშობილი აიცილებდა, როგორ უნდა მოქცეულიყო, რომ გული მოეწყო.

— გამოიხი, დედას რომ მუცელში აწვადებს, ქვეყნის ვახარებელი ვა-
იზრდებოდა, — აიძებდა წესი.

— მე კი ჩემი მემარბობა და...

— გამოდებ უნდა!

— როდემდე უნდა გაუძლიო — ამოიხტებოდა.

— ცეცხლ მიღრალუტებს მუცელში, ცეცხლი! — ისეგ მუხლმეგობრი
იტყოდა.

დედაშობილი ხმას არ გასცემდა. გულშივე დაიტრიალებდა:

„იქნებ მართლა არა სტყვის ეს ქანდაკევი, ქანდაკს მაგის თავ-კისერი.
თავის თავს ხომ უფლას და საოჯახოდ წე გარქვება. იღონდაც შეილიშელი
მღირსის და თუწად სატავით აგვიფუტებს და ვილოცებს. მაგრამ მარტო ეგ რომ
არა ქმარა! რა დედა უნდა დადებს, ქალს რომ თავის მეტე არავინ ეცი-
თხება, საქმეზე არ ვამხედებოდა... არა, ეგ აუწერნია ვაფულის. შეფლის ამევა-
ნი რომ ვამდებია, ჰეპაუკი მაგარდება...“ — იმდენს არ კარგავდა.

პატარადას დიდხანს არ გაუგარებდებოდა ის წვა და წვალები. გული ისეგ
მოქცეოდა, ახლა კი ვახარებდებოდა. ჩვეულებრივად ილაღებდა, თავი-
სულებდა.

დედაშობილი ხარტე არ მოსწონდა რძლის ასეთი ქცევა, მაგრამ შეილიშე-
ვი.

ლის მომლოდინე აუგ სიტყვა არ იტყვოდა. მამამთილედ ასე იტყვოდა, მუდოცი ქმარი ხომ ზედ იყო გადაცხებული სავაჭაროდ შეუღლებული. მაშ რას იზამდა, მამობის დარის უნდა გავხება.

— ახლა ხომ თიხათყეში ვართ, მკათათყე, მარიაობის თყე, ერკნისთყე, ლეინობისთყე, ვიორკობისთყე და ქრისტიანობის თყეში უკვე პასა იქნებოი — გამოყოფილია ნუსხა.

ლუკა კმაყოფილებით ჩაიღებებდა უღმარებოში.
მხოხციც ცოლ-ქმარი შევიღებოდა მოლოდინით ხარობდნენ; ჩუმ-ჩუმად თუ მანამაღდ თითებზე თივლიდნენ თივებს, კვირებზე, დღეებზე.

— დიდჯაკო, როგორ ჩამბობი — თითქოს პირველად ზედავდა, დაკვირვებით უაყრებოდა ლუკა.
— თქვენ ხელში არ ხელთ როგორ მიდგას — სანახევროდ იხურება ნუსხა.
— აქვან გაუფრთხილი, თორემ მიქედ-გაპირილი დავაღებოდა ხარა და რაღა ვქნა!

— ისეთი ხარ, თან ჩამოწყვები.
— ზეგარს ნუ ვაჭობ, თორემ...
— არა და მკვირამყენ...
— ი რაბალი შეიშველდ ბოლმე მანდახან, ასატანი მუსუაზა მარგებელც არის.

— რაბალი, მკინი, ძველინი დავადენ, ისეთი მოყვანე, ხელმეწი შემოგაფარინებდა!

— ეი, რა ვიცი, როგორც ვინდოდა, ისეთი ვერ გამოგავაგა, ვერა! — თავი უაყრებოდა ლუკა.
— ერთადე სარკეში იცვირება, ტუტებდამოთლებული და წარხებდაქიმული დალაჯებენ. სულ გარე-გარე დატუნებულბენ. დგან მუსოლიბთან და უთავბოლოდ ქაქიანენ. ერთი ფეხი ალთასა აქვს, მეორე ვალონი.

— ვერა, დიდჯაკო, მანამდე ლუკას არ გაიჩენს, რჯახის ყადრს ვერ გაიგებს პატარასო.
— პატარებშიც გამოწოდებს და ილიდებშიც, პატარასო არ ვიყავი!
— რა ვუყოთ, შევიდის სიყვარულითა და შევიღებოდა ერმითი უფარვისზე თვალთ უნდა მოვხუტოთ!

— ემ, შე საელოდა... — თავისთვის ჩაიხუტებდა ნუსხა.
წუთით დავლმდებოდა, ლუკამ ქერ აქით-იქით მიიხიზდა და მერე დახალბით წაიბუტებდა:

— დიდჯაკო, ვითომ თავს ვიიჩედებ, მაგრამ ამ ბოლო დღეებში დარბით თვალთ ვუტყვობი, ემანდ ურჩანა კი არ გამოდგენ ჩვენი პატარასო!
— დაგწავილა ემუკაჰა. რამ გაუჭირებინა!
— ბრუტადინი შეატყობს. ლახტითი ვარსობა მუცელი. ეგრე მებეჭენება ეს ერთი კვირა.

ისე დავლმდებოდა.
— ხა, დიდჯაკო, ეგ ბიჭი რომ უშეოდ გადაგვწონდენ, რაღა გვეწველებია — დაფტერებით თქვა ლუკამ.

— თვალთ ვამოჭყულებოა, ეგემ შენი სავაჭარელი რაბალი!
— არა, მინც, რა ამბავია ჩვენს თავსა?! — ცნობისმოყვარებოა არ ამბუნებდა.

— რა ამბავია, შე უხედდრო, და იმედო გავცვირო!
ლუკამ ენა ვიერა დერა. ისეთი შეწუხებულბის თვალთ იცვირებოდა, თითქოს ხიჯვალბს დეწვიტობის გული.

— მერე, შენ ხად გეძინა, დიდჯაკო. მარტო ჩემთან რომ გუჯენ გარბედი ენა, ვეღარ ამოიღებ ხმა და ვერ დავაშლი!

— გახებინა?!... კუდიანის შევლია და კუდიანად მოქიცა... თამარა ექიმთან გაიპარა და მუცელიცარიილი დახარბდა.

— თუფუ, მაგ გამწანდალბა, იმბრო ხომ არ ჩაგვოდო ლოგინში?
— იმბრომ, მამა, ვადაწყულობდა მინცის!
— მერე, ი ბიჭი რა გუნებზე დავაჯი!

— გაცხებულბულა; მაგრად შეუჭოროა, ისეთი დღე, დაუღწევია, სული ცერისიხის ტრებლები უფრეინება... ვაგებინც დასრულებია. მაგრამ დასრულებია: და მტვრად ქცევია, ანდოლზოდ მოუხვენება თავი, მუხლებში ჩაგვინდა და ხიღებშიც კაცს დაუწევია. მისეც ვულ მობარუნება და შეჩრებება...
— რა ენაზე ასდღობია მაგ შეჩრებება!

— ჩანახა და დოჯანა. ათასწარი სახანი დავხებვია ხელს... მწვავე რარსულითა მკეცო. ვეღარ ვუძღებო, სხეულს მისწრება, ვერ გადავტანტი, თავი რად უნდა დავიხარო. ახადგამარბია ჩანახაშტობა, შერცე-მოუწონება ნილა... რა ვიცი, ექვს უშეოდ ამერია ვულ და შერცე-დღეობი დავტერებოდა მტვრე-მერხობდნენ მაინცა.

— ემ, მაგისთვის მინარობა მაგს მორგებო! ხედას სულგული მასეუღებენ და ისე უნდა დამიწოდენ თვლები, რომ შევამოშელო ვერ აყვინებო ხიღო! — ცრემლები წამოსცავდა მოსულს.

— მაგს ვაპატარავობის დღე იმეცის! დედაჩენს შევიღო შევიღო გვაადო და კიდევ ასოტავებოდა, სკადილბა წყვეტებოდა, რომ ქმარი გვეტოვებდნენ უნდოდა ემუცოდა, ცტა შევიღონბა ცტა ტრინონბაო; იტვობა ბოლმე ცხონებული. ერთი კი არა, რჯახიც გადავწუნებდა, თუ მაგნარბის დახატარმდებოდა — ამბობარა ნუსხა.

— პირველად რევიო ანდოლზოდ მოგვაცხება თავი, მამა!

— პირველად მაგს ეტერის სიცილი, მარბოლი ცუცხლი სცილიდა ხელბილან, მაგრამ მერე იქნა სოღმად ენაც ტრბილი მქონდა და საქციელი სხარბიელი, მაგრამ მერე რაიოზრა თავი. ადრევე მიუხედავად ტრბილობისა და თავატობის, მაგრამ რაიო სპეილოდ იღრჩებოდა, მაგდრო მტავილ ენა მუცელში.

— ნურც გაუყვებო, ჩვენი დარბი გულში დავიბარბოთ, თორემ ან ვარეული რას იტყვის ან შინაურა.

— შინაურებშიც ვამოწუნებ და გარეუღებშიც, ვეილბს უნდა გავაგებინო, რა აფრეშეული ვაბოთავუ ვარბი.

— ქარბი, მო, შენი შეიღბს მტვრეზე წყებს და რაც არის, მინც გულზე უნდა გუჯეს.

— გული გაუხებ, როგორც მაგან გული მომიკლა.
ქმართან თქმით იხებება გულს, თორემ სხვაგან კინძღივ არ დავტრავებს რძლის დაგვარავზე. ისე კი ბეგრეტო მოსწოლია ბოღმა:

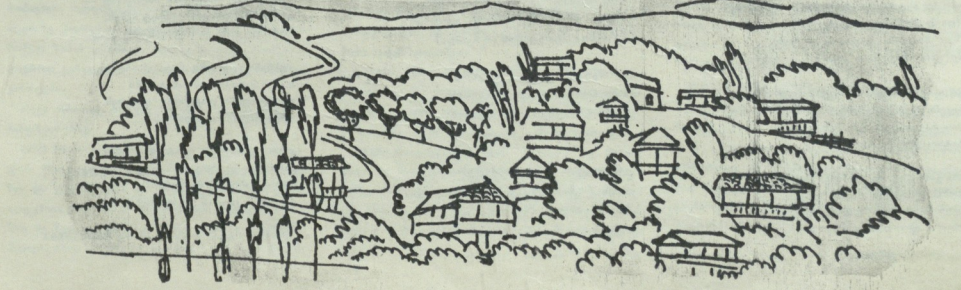
„რას ვაპატარავდი და რა გამოიშავა ნეტავი შევადოთაუნა რძლის მარბოთა მისცა და თინდა იმზე უარბს გარბოხთის მანახა თუმს. ისეც ის მერჩინა, მაგრამერაინი პატარასალზე უარბს დედაბა ცუფოლოდ და მასავით ზეგარბედა ქმარ-რჯახი. ნეტავი, რევანანი რაბოლითი ქალგარბი გამოდგარბოც იქნა იმზე უარბს სიტყვანანდლობას ატანდა. როგორც შევიღებოდა ხიღბისრბანა და თინდა დედაჩენი რაბზე ათი თახბით მტავოლოდ ავსიტევაობაში. ვეღადურბს ატანდა, როგორც ვაწო მოქციედა, როგორც შევიღებოდა დეფტერბისზე ხელში. მაგს სიღმანასისცილი მინიფურტობება, სიმღერისთვისა, დიმილისთვისაც, თუკი უშეილოდა და უშეოდ გადაწუნებდა, მაგრამ, რა ცოვდა ვეკონდა უზენ წინაშე, რომ ასე დავგავაწი!“ — ამას თავისთვის იტყვოდა, თორემ სხვათან როგორ დასცდებოდა.

უტყო პატარასალ დიდამთილბს ხომ სავიშეობი გაჭრინა, მამამთილედ და-აღობა, მულმაც ცვიარი ჩამოწვა. ვეღაზე მებდა ქმარბა იწუნა, მაგრამ მომავლით დამბეჭებოდა მალე გაიპარა გულმად. ცუტრის ისეც სივარდული შესცილებული თვალბოდა, დედასაც აწუხებებდა, მამახაც, დასაც, სიღმერბს ხომ ისეთი დიმილი ეტებებოდა, თითქოს თინდავად არა სწუნებდა რა მისი გარბადობისაგან. დავცავადით, იმდენი შევიღებოდა დავახოთ, რომ დარბდა ვერ ანდოლოდო დედას და სიღმერბს ხელს გადახებვდა, რუცა დეიმი გახალბდებოდა.

— შენს პარს შექარი — ეტვლოდ ხიღმდრო.

— მაგანდა ლტრბომა ვანსინობს — შესისხვად გედა.

— მაგანდა ლტრბომა ეგ არის და დამახოვებოდა. — თავისთვის ჩაიღოლდუნებდა ლუკა. პატარახა გულსხიხობდა.

მხენიერი

დავანაშობი

ორჯე ღირსეული ედაგა მთ მხარე. 1981 წელს გიორგი ღირსეული ვაჟის წიგნი „მგოსანი სათი-ნოვა“ ასეთი სახელით წარწერით მიუძღვნა ბე-ვანიშვილს:

წერენ იტყვი ეს ყმწვილი ვინა ვარ,
პროტექტები ვიცი, სიტყვით ვინა ვარ,
ლუბიმით — მშების ინფინირი ვარ,
სახლს დაბაბუა, ცამ ქებლი დანუყოს!

1980 წელს, როდესაც დაიწყო კომუნალური ქუ-ჩის რეკონსტრუქცია და ბალნეოლოგიური კურსი-ტის მშენებლობა, ამ მშენებლობის უფროსს და მთავარ ინჟინერს გიორგი ბეგანიშვილს ეწვია იო-სებ გრიშაშვილი და მოუტანა თავისი წიგნი წარწე-რით: „გიორგი ბეგანიშვილს, თბილისის ამიკ. ჭე-ლი და ახალი თბილისის ამიკისაგან“.

ჩვენ წვემო უკვო ვთქვით, რომ გიორგი ბეგანი-შვილი — ჩვენი დედაქალაქის მშენებელია და მარ-თოვს, ვინ მოსთვლის რამდენ საინტერესო ცნობას ინახავს მისი ბიბლიოთეკა, მისი ბუნდწერები თუ უკვე გამოქვეყნებული ნაშრომები აქ ნაგავი მასა-ლებს, თუ რომელი უცხოელი მწერალი და საზო-გადო მოღვაწე რომდს ჩამოვიდა თბილისში, ვის-თან ჰქონდა ურთიერთობა, რომელ უკანვე ცხო-ვრობდა. ანდა ხად და რომელ გაზეთში დაიბედა ამა თუ იმ უცხოელი მწერლის მოხიბრობა, ლექსი ან წერილი თბილისზე, ეს მასალები თუაღწინ წარ-მოვიდგინდენ ჩვენი დედაქალაქის ისტორიის მრავ-ალ საინტერესო ამბავს.

ფსახადღებელი ამა დასლო გიორგიმ თბილი-სის ქუჩებს, მოედებს, პარკებსა და ბილებს; ის არის მრავალი თბილისის რეკონსტრუქციის პროექ-ტის ავტორი და მშენებლობის ხელმძღვანელი. ამის გარდა, იგი ავტორია ოცდაათამდე წიგნისა, რო-

მელია შორის უნდა დავახსენოთ „თბილისი საამწენებლო წესები“, „რუსთაველის პროსპექტი და მოედანი“, „ღვინის მოედანი“, „ღვინა ვაჟა-ვაჟის პროსპექტი“, „თბილისის მწვენი სასიონი“, „ქალაქის შეფრწობის მოკლე მითხიბდა“, „ქალა-ქის ტრანსპორტი“ და სხვა. კერძოდ აქ დაახსენე-ბული „რუსთაველის პროსპექტი და მოედანი“ გა-მოვიდა ქართული, რუსული, ფრანგული, გერმანულ და ინგლისური ენებზე. ფრანგული ენაშია არა მარ-ტო რუსთაველის პროსპექტის რეკონსტრუქციის, არამედ აქვე მოხიბრობილი იმანეთი თუ არს წარ-მოადგინდა ჭედილი მ პროსპექტი.

გიორგი ბეგანიშვილი თბილისის ქუჩების არა მარტო მშენებელი არამედ ნაოლევი არის. რო-გორც ცნობილია, რეკონსტრუქციამ შევის მოხლე-ები თბილისის ქუჩებს არქიმედენდ სახელებს, რომ-ლებზე სრულიად შეუფრწებელი იყო ჩვენი ქალა-ქისათვის. საბჭოთა ხელისუფლების წლებში, როცა ღვინის პარტიამ ფართო გასაქანი მიცა ჩვენი ეროვნული კულტურის აღორძინება, ის ადრეტო ქალის გარეგნულ სახესაც; საბჭოთა იყო მრავალ-ქალის გაცანადული და შესაფერისი სახლებიც გა-მოძებნა. გიორგი ბეგანიშვილს, როგორც თბილი-სის საქალაქო სამშენებლის, ის საქმე უწუროლოდ ეხებოდა, აქ მას ეტმარაოდენდ ჩვენი უწერბობის და საზოგადო მოღვაწეობა.

გიორგი ბეგანიშვილია ჩვენი რედაქციებისა და მართლაც, ვისაც აინტერესებს თბილისის წარ-სებები და ამწოთ, არ შეიძლება მას გიორგის დახმა-რება არ დასწინდებ. ისიც დღესუბრეხილ იღვწის, რთა ჩვენს მომწინდელ და მომავალ თაობებს ნაოე-ლი წარმოადგენს ჰქონდეს ჩვენი შოთური დედაქ-ალაქის ისტორიასა და დღესანდელ დღეთ.

თინა ჩიბრაძე

დედაქალაქის მშენებელი და მშენებელი — ორი-ოლე სიტყვით ასე შეიძლება დაახასიათოს კაცმა ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ის გზა, რომელიც გიორგი ბეგანიშვილმა გაიარა. რესპუბლიკის დამ-სახურებელი ინჟინერი გიორგი ბეგანიშვილი სა-მიკოლოგიური ფუნქციის შესრულება, მაგარს იგი კვლავ კამუფირი ინჟინერი იღვწის, წერს წიგნებს თბილისის წარსულსა და აწმუწე; რა საკითხი გწნავთ დედაქალაქის ისტორიიდან, რომ მან ამომ-წერავი პასუხი არ ვაგვყო — თბილისის ბიბლიე, ტრანსპორტის განვითარება, ქუჩების ისტორია, მისი კეთილმოწყობა, გამწვანება, ბაღები, პარკები... მისთვის აქ, როგორც საუთურა ბიბლე, ყველაფე-რი ნაცნობია, ყველაფერი სავერდილი და ახლოზე-ლი. ჩვენი შესანიშნავი პოეტი მიხეილ ქვიციანი 1982 წელს ასეთი სტრიქონების უღმინდა თბილი-სის მოამბეს:

მიეწერება ნაცნობ ქუჩებში,
სახებზე ზრუნვის დაქარსა იგერი,
ყურობა ჩაყნის ხმა ზაქურებისა
და ბელადობის სუნნივეა ღლიერი.

გამორჩეული ქართველი მწერლები და საზოგადო მოღვაწეები — გიორგი ღირსეული, იოსებ გრიშა-შვილი, სიმონ ზიქიაძე, ტატიან ტატიანი, პაოლო იაშვილი, მიხეილ ზანდუკელი და სხვები დიდ-დასახებდენ გიორგი ბეგანიშვილს დავწალ, და გი-

შირა ჯან ბერაძე

ორიანგუტანგები

ეშოპის სიტყვას თუ დავუტყობთ, ცნობა მოსულა მოხდა საარყო: მაიმუნების საეღლოს თურამე ვერკოსთან აქვს სალაპარაკო.

— მე ისტორიას ვეწერდები მოსოლი. (და მაიმუნებსა ოთხივე ხელი ზედ მაიმუნს მღვწარე ქარის), მე ვარ ამქვეანად კანონის მცველი.

აბაფრად ადგებთ ზეწენა-მუღარას, დღეს თქვენს წინაშე მიტომ ვხმანობთ, რადომ დასცინო ორანგუტანგებს, პატვიცეყოლი ადამიანო!

აბა გამოტყდით, ვინ შეგასწავლით კოზის და კეტის ასე ხმარებას? ჩვენი ისტორიამ ისე ეგვწავლა, უფლო ვედიოდა ტანზე ღვარებად.

ვინ შეგასწავლით ცხელი კერძები, ან ბოსტნეულის დაფქვანა და დილაო? ჩვენი ყველა წერილმანს დინჯად ვეძებდიო, რაღას ვგვიჩივით, მართლა და მართლა!

ანდა ძლიერი ვინაშე მანვა და მოღვაწეული მოზრა მიწამდე, დღემდე გამოკვავით და სისხლიმ დაგართ, რაც სიეთერე ზედად იწამო.

ხად შეიძინა, თუნდ დიოცენმა სახე შეტყუელი, ცხოვრება — ხადა, ანდაც, თქვენამდე, როგორ გვრინოთ ორანგუტანგე ღვინის არ სვამდე?

ორანგუტანგმა მოგვით ვნებების ნაწი ნაყოფი — ქვეანად პირველი, ჩვენი წარსულს, ჩვენი გვერებს, ისტორიად დღემდე მხოველი.

ვინ მოგვით, ნიბი, ენა, მუწუბი დღეს რომ ამაყად ყველგან ვაგლობენ, ჩვენი კეთილი მაიმუნები თქვენსავით რომი ინტრიგანობენ.

რა ჩავიდინეთ, რა დავაწავით ჩვენ, უწინარმა მაიმუნებმა, რომ ფეხი ვერსად ვიღარ ვაგვხედავ, და განგვიბრუნა დღმართიც, ბუნებად.

აბა განსაქეთ კანონით, თვითონ სიეთე ვისცხეთ, არა ზაინი. მოცა, რად არის ჩვენს მუედელ, ვითომ მაინცდამაინც ადამიანი?

„არაო“ — დაქმუთა უფერად იქვე ომიტემა ტატვიან მღვწარდ — გამოთამამდს ფრანველიც იქნებ, მორჩილების და პატივის ნაცვლად.

ვუსმინოთ, ვიღერ ყვავი ან ძაღლი, თავის საციქარლს აამიანებს და უფეთყარი ლაქლით დაღლის უმეტიერების აღმაინებს?

ღრა ვთავადებს, კმანა ხუმრობა ვტარებდე წერილოთ სიტყვის უღლებს, ვეღარ გაბედონ მაიმუნებსა დაღვინადაც კაცთან გახატებრება!

ფრანგულიდან თარგმნა შინა ხმთხმარაბა

ზიჯი უტსიში სურათები

აქვე მან დადგინა საქართველოს იყოს ისეთი კაცო, რომელსაც მიახლოებდა ზიჯის სახელი არ ვაგონოს და უცხო რამ მანაც არ იცოდეს ამ მხატვრის ვინაობას და იმ პაწაწა, რაც მან დახატო „ივეზის ტყისას“ დასურათებს.

გამორჩეული უნგრელი მხატვრის ცხოვრება და მისი შემოქმედებითი მემკვიდრეობა საფუძვლიანად და დეტალურად არის შესწავლილი, ნაწარმოებები მხატვრისა მთლიანად აღწერილია და გამოცემული. ძნელი სათქვამელი იყო, რომ მხატვრის ახალი, აქამდე უცნობი სურათები აღმოჩენილიყო, და ისიც საქართველოში...

და აი, 1868 წლის აგვისტოში მე ხედნიერება მქონდა წაწუდილობი ზიჯის ხანამდე უცნობ ნაწარმოებებს.

ზიჯის მოგარდის აქ აღარ ვამოცემთ, იგი საკმარის ცნობილია, მხატვრის შემოქმედების შესახებ ქართულ ენაზე გამოქვეყნებული არაერთი ავტორის (ბ. ვორდანიანი, მ. ურუშაძე, მ. კელიძე, თ. ფერაძე და სხვ.) გამოცემა. ცხადია, ვაცოლებით მტკა დაწერილი უნგრულ ენაზე.

მიახლოებდა ზიჯის საქართველოში 1881 წელს ჩამოვიდა ჩვენი ქვეყნის ბუნებისა და ცხოვრების გასაცნობად. „ივეზის ტყისას“ დასურათების იდეა ზიჯის მოწინავე ქართველ მოღვაწეებთან ნაცნობობა შეთავაზდა. მან გატაცებით დაიწყო შუამობა, სიტყვარულითა და დეტალებით მქმნადა ცხოვრებას, ჩანახატებს, აწუხობდა ე. წ. ცოცხალ სურათებს თავისი მომავალი ილუსტრაციისათვის და დამადა მათ სტენაზე ქუთაისსა და თბილისში. ამას მალე მან მოჰყვა ზიჯის ცნობილი ილუსტრაციები, რომელიც დაჭირა ვენიანური პოემის ქართველშეუღიხებულ გამოცემას.

ახლა ირრადი სიტყვა ზიჯის დღემდე უცნობი ნაშრომებზე.

1866 წლის ზაფხულს იყო 14 ივლისს საქართველოს მხატვართა კავშირის საბუნებისმეტყველო მიჯინის და აღმოჩენასა და საქართველოს სამხატვრო აკადემიის რექტორის აპოლონ ქუთათაძისას თხოვნით მე უწყვეტ უნგრულ მკვლევარს, სტეფანეზა მიცოდინების დოქტორს დასულო ბენის. იგი ჩვენი

იაშოსული იყო ზიჯის ცხოვრებისა და შემოქმედების საქართველოსთან დაკავშირებისა პერიოდის შესასწავლად. დასულო ბენი სახტურო „საქართველოში“ დინავდა. სტენარს ჩემთან ერთად ხვედობოდნენ ახლავარდა მეცნიერ-მუშევი ვიქტორ კახინაშვილი და მოქანდაცე გივი მიწანდარი. პირველდღეს დასულოს ვაჩვენე საქართველოს ხელოვნების მუზეუმის ოქრომკვლელობის ფონდი და ის მასალები, რომლებიც მოპოვებულ იქნა არქეოლოგიური გათხრების შედეგად.

15 ივლისს ჩვენ უკვე ქუთაისში ვიყავით. უნგრულ სტენარს აქ მასინძლობის უწყვედა მხატვართა კავშირის ქუთაისის განყოფილების თავმჯდომარე მოქანდაცე ვალერიან მიწანდარი. იქაური მწერლების — გივი მეუისაშვილისა და სტეფანეზის დახმარებით სტენარს ვაჩვენე გელაიო, ბაგრატიის ტაძარი, მხატვარ დავით კაკაბაძის სახლი, მწვანეთადა, ვიოჩიკი მისიხარაძის სახლი, იქარის ჩარბაბი, ვიქტორზე პირველ ქართველ ოსტატორს ამახუტებს; დასულო ბენი ვაიწინ მხარეთმცოდნეობის მუზეუმსაც, ვულობაბო შეხვედრა მოუწვევს სტენარს ქუთაისის მხატვრებს.

30 ივლისს თელავს ვაგემზავრებთ და იქ 22-მდე დავჩირთ. უნგრელმა მკვლევარმა აქ დათავილიერა შუაშია, ალავერდი, გემი, ნაივარა, სახლანთქმული კაბური დღისი ქარხანა, სტენარს აქ ახუტებს ვალბური სერაპიის ის ნიშნუში, რომელსაც იგი მოიღო ვა სასოებით ატარებდა.

უნგრული სტენარა მოგადობდა შეხუტრებდა ალავერდის ტაძარს. როდესაც მან აქ კათედრალის სამხურე კელის ახლად გახსნილი მხატვრისა ნახა, მის ვაიწინებს და აღტაცების საწვარია არ ჰქონდა. „ჩემთვის ცხდია, — გვიხიხია დასულო, — რომ ქვეყანაში, სადაც ასეთი ფრესკები შეუქმნიათ, სადა ასეთი უზნაწინადალები ძეგლები აუიყო, უნდა დახადებულყო რუსეთს. არადა ვანა შედარა ზიჯის, ჩემს თანამემამულეს არ აღეროვანურულიყო ასეთი ნაბიხის ცხოვრებით!“

თელავიდან თბილისში დავბრუნდი და სტენარს ვაგემზავრებო.

დასულო ბენის სტენარობას საქართველოში ცენტრალურად და რაიონულმა პრესამ ვულობილი ვეროვებთ უცნადა და სტენარის საშობლოში ვაგვარებებდა აღნაშნა.

სტენარის გამგზავრებიდან მეორე თუ მესამე დღეს მე უწყვეტ ერთ ჩვენს ფრად ნიქორ მხატვარს, რომელსაც დასულოს სტენარობაზე ჩამოივადო სიტყვა, მერე ჩემთვის უცნობი სურათების ჩვენებს აღმოჰქვა და თავის ბიანაზე მიიბატეა. ეს მხატვარი რეო სტეკირიძე გახლდაო. იმეხამ

ცუცკირიძისთან მისვლა ვერ მოვახერხე, მხატვარ შენდღეში, როდესაც ვხად რეოს მუზეუმს მხატვარი დიდერ როდევინი შეხვდა და თხოვა გამოვიჩინა, იმ დღესვე მივიღე მისი ბიანაზე; და სწორედ იქ ვნახე ის, რასაც აღარ მოველოდი: იგი სურათი ზიჯისა, რომელსაც ვარკვეული მნიშვნელობა აქვს მხატვრის შემოქმედების შესწავლის თვალსაზრისით.

ზიჯის ეს სურათები ედენეს პაპას — სტენისლავ როდევინის 1848 წელს შეუქმნია ოლდა კარანოვიჩისაგან. პირველი — ქალის პორტრეტი, სურათის შესრულების დროსვე ოალდარ ჩარნიოვი ჩამსული. მასზე გამოხატული ოლდა კარანოვიჩის პორტრეტი. სტენისლავ როდევინის ვალოცებებით კარანოვიჩისი პოლონიელი არიან.

ზიჯისეული „ქალის პორტრეტი“ (82x52) დახატულია ტინირებულ ქალაღზე რეალური ფანქრით. ქალ შეგი განაცხადდა აცეო, თვითი სახელი აქვს მოცემული, შეუბის უფარავ შერჩეული ომები, საიციად შეგიან ვარკველი წაწუქები. ვალოლი ბელის მუცისი ვალოცე უდგეს. პორტრეტი მხატვრის შემოქმედების ადრინდელ პერიოდს უნდა ეკუთვნოდეს.

მიახლოებდა ზიჯის შემოქმედების დასახასიათებლად განსაუტრებელი ინტერესის შემცველია ცუცკირიძის კოლექციაში დასულო მეორე სურათი: მან ვაეივებული აქვს არა მხოლოდ ხელოვნურად მხატვრისა, არამედ ოარილიც ურის — 1848 წელი. სურათზე გამოხატულია აუზი, რომელშიაც ქალები ბანაობენ. ქვის აუზი ჩაფლულია წყანაზე, არ ქალს ბანაობა დაუშორებელია და ტანს იმზავდებენ. ერთ-ერთი მთავარი აუზოდან ამოიღეს და მარცხენა ხელით ქვის საფეხურს მოსვლილობა. სურათი დასულო ოარილი და კომპოზიციის სტენისლავური ნიშნები — ნახატი, მოდელირება და ფერწერის კოლორიტი ვაეივებინებენ, რომ ეს სურათი ზიჯის დაუწერია ეენის აეივებარა. ნაგალობს დროს. იგი თვალსაზრისად ახასიათებს მხატვრის შემოქმედების აეივებარ პერიოდს.

ზიჯის ამ ორი უცნობი სურათის აღმოჩენა ძალზე საუკუარდებო ამხავა როგორც ამ მხატვრის შემოქმედების, ცხოვრების, ისე საქართველოსთან მისი ურთიერთობის შესწავლის თვალსაზრისითაც. სურათები აქ, საქართველოში აღმოჩენა თავისივე ანაბე შეტყვევებს, თუ რაოდენ უმეორად იყო დაკავშირებული უნგრეთის სახელციანი შვილი ჩვენს ქვეყანასთან.

ზაზა კახიხიანი

პროკურორის ჩანახატი

პენი პარალელი

ავტორისაზა

ჩემი ჩანაწერებიდან რამდენიმე ეპიზოდი გამოქვეყნებული იყო „დროის“ წინა ნომერში. იქ აღწინააღმდეგო და აქვე მინდა გაიმეორებო: როგორც სასამართლოსა და პროკურატურის მუშაკს, განვლილი ათეული წლების მანძილზე მრავალი საქმის გარეშე მომიხდა, მეერი რამ ენახე და განვიცადე. რაც საინტერესო და საუფლებსმოღ მომეჩვენა, ჩავეწერე. ვაქვეყნებ ამ ჩანაწერებს იმ მიზნით, რათა გამოვლიყუხა გვეუზიარო ასაკუბრდა მუშაკებს, რომლებიც საპროკურორის დარგში მოღვაწეობენ, ან მუშაობის დაწყების პირებენ, ხოლო რაც მთავარია, ავადინო დანაშაულს გზაბანული აღმანიენ.

შუი მწხანე მაინროზები

შუსაშუკლო მკვიროზა

მილიციელმა ჩემს კაბინეტში ორი ახალგაზრდა შემოიყვანა. მათ თურმე დაუსადეს წროისწყლის სადგურზე მატარებლის ჩამოსვლას, მეტი სადგურიდან სოფლებსაიენ წახული მგზავრებს გაუყვნენ, შუა გზაზე, უკაცურ ადგილას თავს აფრესხად და გაპარცვეს.

მილიციელმა შემოიყვანა დარჩალებულებიც, მათ იცნეს მძარცველები, ისინი დარჩა გაქცეუბლები — ყველაფერი გულწრფელად აღიარეს.

თითქმის მოთავებული იყო ყველაფერი და მეც ვპირახელი დანაშაუბნი უკანეე გაისტუმრებინა, როცა ერთმა მთავრმა მთხარა:

— ცოტა რამ სალაპარაკო გავქვს თქვენთან!

მე კვლავ მოსამჩნეად გავეჩვიე.

— ეგებოთ, შარშან ლაგოდების ბაზრიდან მომავალი გლებები რამ გაპარცვეს?

— როგორ არ მახსოვს, მძარცველებს სასამართლომ მოუსაქა, რაც ეკადრებოდა.

— ისინი უდანაშაულონი არიან, — წამოიხაზა ჰკუბუბა.

— როგორ თუ უდანაშაულონი? მშ ვინ გაპარცვის იმ გლებები?

— ჩვენ, ჩვენ გაპარცვეით!

— მეტი, ახლა ამბობთ?

— სიღნოსა შეგაწახუხა, ჰეშარტიტას მოგახსენებ. ალალ-მართალი ბიჭები ციხეში სხედან, ჩვენს მაგვარად სასჯელს იხდიან. ადრეც ბევრჯერ ვიფიქრებო, რომ მძარცვეთაიყო, ყველაფერი გვეთქვა, მაგრამ ჩვენი თავიც გვეცოდებოდა. ახლა კი, რაილა ჩავეადრით, დამალვას არჩი ადარა აქვს. ვეშეუბელი, შენი ჰორიმიც, ის სატანჯელი მოგვსენენ ისტარად.

საქარედ მივიჩინე შეგემოწმებინა მათი განცხადების სისწორე. ამიტომ ვუთხარე:

— მამ, აბა, დეტალურად ამიწერეთ როგორ გაპარცვეთ ლაგოდებიდან მომავალი კოლმურები.

შეაღწინე დარჩალებები ყველაფერს, დასახელეს ძარცვის ადგალი, ისიც, თუ რა ტრანსპორტი მოდიოდნენ გლებები, რა უფრებეს გაპარცულებმა, რა თქვენს თვითონ, ისე აივდეს თავი, რომ თურმე ერთ წიხუსც ვილაკისაინ მოკითხავი ეს დაიბარეს.

შეკრა იყო, ბიჭები მართლს ამბობდნენ, გამოვთხოვეთ საქმე მეზობელი რაიონის სასამართლოდან, გამოვთხოვეთ დარჩალებულებიც და მათთან დავაპირახსიარებო ეს ორი ბიჭი.

დარჩალებულებმა ერთობად აღიარეს, რომ მძარცველები იყვნენ ეს ახალგაზრდები, და არა ისინი, ვინც ახლა სასჯელს იხდიან.

მამ რამ გამოიწივა ეს შეცდომა?

აი რამ: გაპარცვისათვის დარჩალებულებმა აცნობეს მალიცას, ისიც უფრებეს, რომ მძარცველებს მუხე შეწავნე ფერის მაკონტრობი ცევათო, მილიციის მუშაკები ჩაიპარდნენ გამოსახლელ გზაზე და დაინახეს უკანეე მომავალი ორი შეწავნე მაკონტრონაი ახალგაზრდა, ცქვიტე დავაყენე, მათ უბრძოლავ არც ნაძარცვე და არც აიარად არ აღმოჩნდა.

დაკავებულები ახვიენ დარჩალებულებს და იმთავ მუხევე შუი მწხანე მაკონტრობე მისხედათ თვალში, ამიტომ ყველაზე ერთად წამოიხაზა — ამთ გაგვარცვეთო.

გამოიხეიბათვის ყველაფერი ნათელი გახდა — უდანაშაულონი განავითავისუფლდნენ და შინ ვაუფრებო, მძარცველებმა კი შესხედრისას სასჯელი მიიღეს.

მარჯალბა თვალისშეილი ძაღლი გაპარცული იყო, რომ თავისი ერთადერთი ქალშვილის ნატოს გაბედნიერებას მოესწრო. სიძე ლადო ხანდამაშვილი მეზობელ სოფლიდან იყო, შესხედავად კარგე ვაჟიყო ჩანდა, ისიც, ცდებს არავინ ამბობდა მასზე, თორემ დასამალი რა უნდა ჰქონოდა მას თანასოფლებლებს.

მარჯალბა ხშირად ინახულებდა ხოლმე სიძის ოჯახს, ლადო მას მუდამ თხოვი ვუილი ხვდებოდა.

მაგრამ გვიდა ერთი წელი და სიძე თითქმის შეცვალდნო, სულ სხვანაირი გახდა, სიღვრის მუდამ დაღვრევიანი ხვდებოდა, ახალგაზრდა ცოლდაც უმოწონოდა ავინდდა და ესხმუხებოდა.

ნატომ პირველად ვერ გაიგო რა მოხდა, ერთხელ, როცა ლადო მინდრიდან მოხარნდა და ცოლმა სურფის გზადა დაიწყო, ქმარმა წამოხაზა:

— მომეჩიო თავი, არა? დამავად, ისეთ საქმეს დავამართე შენცა და შენს სავარცხელსაც... — აღარ დაამთავრა.

— ლადო, ვეცდები? რას ლაპარაკობ, ცილს რათა მწახან?

— აბა, რას შეცინიდი მრავლად, რადის გაურწნაურად ასე?

— არაფერსაც არ შევიცინიდი, რაღაცას ჰყვებოდა, ყველა იცინოდა...

— არა, ის ციკ ტყუილს არ მტრობდა... შეღამებულზე სოფლის ბოლოს ერთად უნახებოდა.

— მინდვილან მოვდიოდი და სოფლამდ მომიკლია, მეტი რა მოხდა? მითილი ჰყვანას ასე არ არის? — წამოიხაზა გულმკაცრული ქალმა და ქმარს თევზითი საქმელი დუდაც მაიკლბე.

ლადომ თევზი კიდელს მაინახებია, გულამტრეული წამოდაც, მაგიდაც წახელი წაქრა და წაიქცა.

ქალს ისტორიული ტრილი აუტედა, ლადომ კი ჩაიცივა და საღვლე წავიდა. იმ ხანებში მარჯალბა ცვლავ ეწევა თავის ქალიშვილს, ნატომ დიდეს უსიღვრე უბნო. სიძის უსიხიობამ გული დაუთოქა მარჯალბას, მას ვერაფერი შეუკლდა, თვინი შეილი კი ასე დარჩა:

— არა უნდაზ არა, გაიცვალე, ცოტა მოთხინე, ვაიებეს, რომ შენ მართალი ხარ, ეჩი კი ჰყვებუხად ტიბოლდ მოქციე.

მარჯალბა სიძის ოჯახს მატერიალურადც ენახებოდა, მაგრამ სიძე თანდამაც ვეფრებოდა და საქმეს სახეიყო ბოროტად ღრუნდა. ლადომ ცილს ცემა და დაიწყო. ნატომ იბინა, იბინა და ბოლოს დიდეს უთხარა:

— აღარ შეშინდეს, დედი, წამოხეყნე შინ.

დედა შეშინდა, შეიღეს ისევ მომორწუნა ურჩია. ვაიდა ცოტა ხანი, ნატომ მეგობრების აიტანელ გახდა. ახალგაზრდა, დამაშა ქალი ჩამოხაზა, არჩადლს დაიხეგავსა, დედის გულმა ვიღარ გაუძლო წვილის ცრინლებს, და ნატო თავისი შიშობლის სახლს დაუბრუნდა.

როგორც ცოლმა უნდა ვეხეხედოს და ასე ხელე მჭრას, ამას არ მოვითმენ — წამოიხაზა ლადომ. მან ვაიებუთერი რატოდღაც სიღვრის დაბახა. ივანის დედა იყო, როცა ლადო მარჯალბას სახლს მიივდა, შინ მართო თავისი ნაცილარე დაუწვიე.

— ადრე გამოქმევე და შენ უნდა წავიდიო! — ღობრძას მას ლადომ.

— არა წამოკად — უნახესა ქალმა.

— იცოდა, მოკლავ?

— შენთან უფროსს საცდელი მორჩენია!

— აგრე არა, — მუქარით ჩაილაპარაკა ლადომ, — სხდ არის დედმშენი!

— არ ვიცი.

კაცმა ერთხანს უყვარდა, მაგრამ მარგალიტა არ გამოჩნდა. მერე უსიტყვოდ წავიდა შინ.

მეორე დღეს დაიწყო კვლავ მთვარე სიდერის ბინაზე. სახლი დაკრძობილი აღუვარდა, მან მალევე ევანჯელისტს განწია. დედა-მეფის მუშაობა დაუმთავრებელია და ჩრდილოეთი ისვენებდნენ. ლადო უდრად წამოაგდო თავს.

— მოვიდა უკანასკნელი პასუხისათვის, — განაცხადა მან.
— ვერ შეგირადებები — უნახუბა ნატომ. ლადო ახლა მარგალიტას მიუღწერს!

— უთხარი, წამოვიდეს!
— მე რა შემიძლია, ბიჭო პატონს ქალს სახელი ვაუტყვებ, მთელი სოფელი მასზე ააპაპარაკე, ცემთ მიუღვიდე გოგოს, რა დავიზავეთ, შევიღო, რა გინდა, დავეცხვინო..

მარგალიტამ სიტყვა ედღარ დააშორა. გამტყუებულმა კაცმა ოთხჯერ დაშინა მას მერდში დანა, ქალი იქვე გარდაიცვალა.

ახლა ნატოსკენ გაიწია მკვლელობა, რაღაც სასწაულით ნაყოფიარმა მოასწრო და გაიქცა.

ვენახს უკვე მუშაობლები მოწვედნენ და მკვლელი შეიპყრეს. მეორე უნის სახალხო სახანაოროლო ხანდაზოვების სასჯელის უმაღლესი სიზმა — დახვტრება მოუსაზო.

თამაზის თანაშემწე

ღიღი ქორწილი იყო სოფელ ქალისუბანში, მთელ ღამეს ისმოდა დღა-ზურანის ხმა, ყვიინა, შემახილები, ტრიამული, მხიარულობდა ტეტუარცა და მასხაწლილი..

თოქოს უნახავები არიანო, ისე გაემტყუებულნი ღაფხენ ღვიონს ქალის უნებელიად კი სხვა სოფლიდან მოსულადნენ. შუაღამე რომ გადავიდა, მექორწილებს შორის ვიღაცამ ჩხუბი ატება. „სადაც არა სჯობს, ვიდრე სჯობს“ — და ტეტურების უნარაღილმა შინისკენ გაუდგა ვახს.

ტეტურებს შორის იყო სამხედრო სახასუფიანო ახლად დახრუნებელი სომინ ზურაბიშვილიც.

სომინც ვახუვა ორდობის თავისი ხაზისკენ, მაგრამ ორმოციოდ ნახეჩის გადაღმავა კი ვერ მოასწრო, რომ ვიღაცა უკანაღდან დაეწია და ზურაბი გამეცხვინებდა დაქრა დანა, ერთხელ, მეორეჯერ, მესამეჯერ... ჭაბუკი იქვე გარდაიცვალა.

შემხიბვევის ადგილას მუ და მთლიობის უფროსი გამოცხვინადლით. ადგილობრივ დაჯილდურების შეგავშინიო, რომ ოროლეში გვიანს მოშორებითი ბალახე სისხლის წვეთები იყო. ჩვენ დაჯილდურები, რომ ეს სისხლი მკვლელობა იყო, დანის მხარეხანას შეიძლება ხელე შეეჭრა.

დაჯილდურები ქორწილში მყოფ პირთა სია, და იმავე ღამეს ყველას ოჯახში მივიღეთ.

უკვე ოდნებდობა, როცა ბეგავილის ოჯახს მივაციხებთ. გიციხებთ თუ ხელ არის ოთარი.

- სინახეს, — გვიპასუხა დედამისმა.
- გვაჩვენებ ხად სინახეს.
- მოჩამანდილი!

შევედით ოთახში, ბეგავილი გულაღმა გლია. სინახეს, ხელეში აქტი-ოქით გადუფობი.

ჩემი ურარდლება მიოპურა მისმა მარჯვანა ხელმა, ხედის უფლი და ოთიები შეშველები ჭკოდა.

გადავადგიეთ. მალანს ჩქარა გამოტყვდა და ის ადგილიც გვიჩვენა, სადაც დანა გადააგდო.

ჩემს შეტოხვებზე, თუ რა დაუშობა მის ახალგაზრდამ და რად მოყლა იგი, მან მიპასუხა, რომ მოყლები არ ვიცნობოდ, პირველად ვნახე, ღვიონ მებტი მომივიდა და არ ვიცო, რა ჩავიდინეთ.

შემეცხვა მისმა პასუხმა, მოვანებე ქორწილის ტეტურები, დამიღაბტრებ, რომ მკვლელი მორაღაც არ იცნობდა მოყლებს, მაგრამ აი კიდევ რა გამოიხრკე.

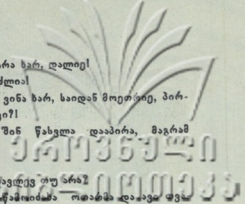
სომინი და ოთარი თურმე ერთიმეორის პირისპირი ისხდნენ მავიდესთან. ოთარი თამადად თავის თანაშემწედ დანინა. ქიელი რომ გაუტრდა, თანაშემწეც, თამაღის გაქარტყლების მიხედვით, ხუთი ჩაის ჭიქა აავსო, დალია, მერე ხელაღმა აავსო და პირდაპირ მწელო უტყნის გააწყოლა.

— მე აღარ შემიძლია, — უნახუბა სომინმა.

— ეცი, ბიჭო, პატავი ახალ ოჯახს!

— მე მაღინი პატავს ვცემ და ბედინებებს ვუსტურებ, მაგრამ მაღდენს ვერ დავცემ!

ოთარმა პრაზითი განაცხადა:
— სურასნ ნუ დაუწიხლავ ამ ხალხს, კაცი არა ზარ, დალიო!
— არ შემიძლია, მამო, ნამდვილად არ შემიძლია!
— მარ, ჩვენ აღმიაწიები არა ვყოფილხარ, ვინა ხარ, საიდან მოივითი, პირ-ველია სარ სურაშეწე წესი და აღიბო არ იცი?
სომინ ხტაბს თავს ორდობდება, ბოლოს, შინ წახლავ დაპირა, მაგრამ მთვარლმა შენობილმა კვლავ გაუჩერა:
— ბიჭო, დალიო, ოთარე იანებენ!
— ჩას ჩამავიდეთ, კაცო, რა შენი საქმეა, უბედულო ურნა!
— კარგი, ვნახეთ, ვისი საქმეც არის! — წამოხატა — ოთარმა დაპირა უნახლთი გახლავ უცხვ კარანამ მოსულ ზურაბიშვილს.
მისი მთვარლმა წამოღდა და ვახუვა, დანაჩენი მეთხველმა უკაც იცის. „სურასნა“ და „ადალის“ დამცველს დახვტრება მიეხაჯა.

თირიონა

ეს ამავე კატეგორიაში მოხდა, რაიონული ადმსკომის თავმჯდომარე გადმომცა ანონიმური წერილი, რომელიც ვიღაცას იბილიზში, რედაქციის მისამართით გაეცხვინა. რედაქციამ წერილი რაიონალსკომისათვის გადმომწავნა და მისიგლავა შემეცხვინებინა მისი სისწორე. წერილის ავტორი წერდა, რომ სოფელ წიღისიბუნის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე თედო სახაშვილი მრავალ მორატომქმედებას სწამდა, პრებების თავის მძავრებს ურიგებდა და უღმერთოდ ანიავებს ხალხის ქონებას.

ახლა სჯავრო იყო იმის გამორკვევა თუ რამდენად შეეცხვინებოდა აწვილადერი ეს სინამდვილის.

კოლმეურნეობის რაიკარტული იქნა საფუძვლიანი რევიზია, რომელმაც ნათელია, რომ წერილში არც ერთი სიტყვა მართალი არ იყო.

გადაწყვეტით გვიგინა წერილის ავტორი. ცალკეული დეტალებიდან აშკარად ჩანდა, რომ იგი ეკუთვნოდა მეურნეობის კანტორის რომელიღაც თანამშრომელს.

კოლმეურნეობის თავმჯდომარე მივეითთა ერთ თანამშრომელ ქალზე — ეც არის ჩემზე ნაწუნი და ვახაზრებელი. იმ ქალს დარტყნას ეძახდნენ.

შემოწმების მიზნით ავიდეთ დარტყნის ხელწერილები, მაგრამ ანონიმური წერილის ხელწერას ისინი არ აღიქვამდნენ. მასინ თავმჯდომარე მოიხარა შემეცხვინებამ იმავე სოფელი ქალისუბანში — თალიკო ქალისუბის ხელწერა. როგორც ვამბობებს, ეს თალიკო ერთი ქალზე დაუფიქრებელი ვაგო იყო. ტეტულების გულა, ადვილად აშულო, სოფელში მას მტკახხლად ოთიონისს ეძახდნენ.

დაიწერა და თალიკო განუფრული მეგობრები იყვნენ.

გამოაქსებელი კოლმეურნეობის კანტორის ხს ჩვენი თალიკო. დაქვემდებარებული წერვალები დეტეყო, წამაწუთებ გადიოდა დერტყნაში. როგორც კი მოპარა თალიკო ერში შემოსულ თალიკოს, მანვეც წამოხტა და იმდენი იეშმაკა, რომ მოასწრო და დერტყნაში რაღაც გადუღალაპარკა.

ახლა სჯავრო თალიკოს ახლად დაეაწინათ, მისი ხელწერის ნიშნუმი გვეპირდება.

ოთახის კუბიზე გვიჩარა და ვუცქირი თალიკოს. ეტობა მართლაც ჩერტიც გოგო, უზრუნველ იცისიტებს, თუშეა სახაცილო არაფერი დაუწახვას.

— რაზე დამიბახე, მია თედო! — ეციხობა თალიკო თავმჯდომარეს.

— განცხვადება დაწერე, ფულად დახმარება უნდა მოგეცე!

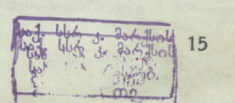
თალიკოს სისარტობა გაუბრუნა სახე, დახტავა ქალაღმა ხელი და გამაღლებელმა დაწყო წერა. ჭერ არც კი დავშავებინა, დახვდენ. უბრალო თვალთადა ავიღალე შეამჩნევილი, რომ ანონიმური წერილი მისი ხელით იყო დაწერილი.

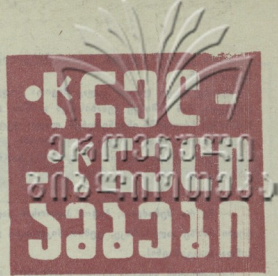
დაამთავრა თალიკომ განცხვადების წერა, ვახვასა თავმჯდომარეს და უთხარა:

- შენი ბიჭიო, მია თედო, რა კარგი კაცი ხარ!
- თედომ მისი განცხვადება ჩაიკითხა, თავი ასწია და უთხარა:
— მე რაღაც ვარ, ქვეყანამ იცის, მაგრამ შენ რაბო ხარ აგრე საზოგადოარი, შე მართლად ოთიონავე, შენა!
- რას მერჩი, მია თედო!
- ამ წერილს ხელავ? — კითხვა თავმჯდომარემ და ანონიმური წერილი უტყნა, — მამ დაგაწინებებს ეს ტეტულები..

ვგოვ ერისბუნად გარბა, სახე მიოდრტყნა. მერე იტყა, ქურაში მვიდელი, ვხედავ რაღაც ქალაღი გლია, ავიდ, წავიციებთ, გადაადგება დამენა, გადაეწინე და რედაქციამ გავუგავაწინე. ასე, რომ მან მანინ არ დაახხტელა ანონიმური წერილის ნამდვილი ავტორი.

მაგრამ უყვადიერი უკვე ვახვებთ იყო.

ანტიკომუნისტური სპონი

ტილანდის პოლიციამ ამერიკის შეერთებულ შტატებიდან მიიღო კომუნისტური პარტიის ახალი იარაღი — 10 ათასი ნაქურთ სპონი. თურმე ამ სპონს ხელზე რომ წაესებოდა და აქაულები, მის ზედაპირზე მკაფიოდ ჩანდნენ წარწერა: „კომუნისტები — საშინო ხალხია!“ თუ იქვენ მეორეჯერ იმართ ამ სპონს, მასზე მასზე წაეთხარებ, რომ კომუნისტები, ამასთან ერთად, „ცუდი ხალხები“ არის, რომ მათ უნდა ერიდოდნა და ა. შ.

კომუნისტთან ბრძოლის ამ ახალი, ორიგინალური იარაღის ცემპტარობა ჯერ შეუმოწმებელია. ტილანდის პოლიცია მას ჭრეტრობით მეტად ძნელი საქმისათვის — თავისი ქულების ხელების დასახანად იყენებს.

შტარპისის თავანისმცემელი

გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში, ცნობილი რევანისიტის დრანც ოილუ შტარპისის ელურცხურგელა თავანისმცემელმა გადამწა-

ვიტენ, თავიანი მეთაურის დახადების 100 წლისთვის დღესწარების მისამუდებლად სტეიპლერი საზოგადოება ჩამოყალიბებინა. როგორც იქ მიღებული წესი მოითხოვს, მათ აღმრეს შუადგომლას აღმინიტრაციული სასამართლოს წინაშე და მოითხოვენ, ჩათა მათი წამოწევა ოფიციალურად ცნობილ სხვა საზოგადოებათა სისაშე შტეანათ.

— კარგი, მაგრამ ზატონი შტარპისი ჯერ ორმოცდათხუთმეტი წლისაა, რა დროს მისი ახი წლის ოფიცილურ ლაპარაკია? — წამოიხანა გოცებულმა მოსამართლემ.

— ზატონი მოსამართლევ, გოხოვო, უარს წუ გავტავიო. ზომ იციო, რა დღევ ოფილურ იქნება ეს? — დაცბეო ქალაქელი, განვიხილოთ.

სასამართლომ უარყო შტარპისის თავანისმცემელითა ოფილან. დადგინებულში ჩაურტელი იყო: აფიით აღილუ პიტონის პატისაცემადც კი არ შეეწინადა ასეთი საზოგადოება“. აი ასეთი ამბებიც ხდება ქვეყანაშე!

შურისძიება

მათამედლა (გ.შ.) თომას ბრუნმა სასამართლოში იჩივლა და ისტერნიტირალინის საავიაციო კომპანიას 20 ათასი დოლარის გადახდა მოსთხოვა. საქმე შემდეგში იყო: ერთ-ერთი მოგზაურობის დროს, აღნიშნული საავიაციო კომპანიის თვითმფრინავის იმ კაბინაში, რომლითაც ძალდებნა და სკერთოლ ცხოველები გადაეყავო, გაიჭრა და მისი ნაწავი, დაჭილდებულნი მრავალი მღელითა და დილომითი. კაბინაში ზურმე შეხებულა ჰაერის იყო, ჰაერის გაწმენდა დავიწყებულათ.

ავიაციონაინამ, სხვადასხვა სახაბო,

რამდენჯერმე მოახერხა სასამართლო პროცესის გადადება. თომას ბრუნის მოთხოვნის ფილან აფიო. იგი აეროპორტის მინდორზე შეიპარა და ისტერნიტირალინის ავიაკომპანიის ერთ ახალთაბად თვითმფრინავის ფრთებზე და ფუფუნებზე წაქანა თვრამეტეჯერ დასტეო. თვითმფრინავი სულ დაილუწა, თითქოს სასაქერო ბრძოლა გადაიტარის. საავიაციო კომპანიის ზარალმა 200 ათას დოლარს მიალენია.

დაჯარმეზული დმერთი

ქალაქ ფინეის (ამერიკის შეერთებული შტატები) მკვიდრმა ქ.წან ბეტი პენტრალუსმა საჩივარი შეიტანა ადგილობრივ სასამართლოში: ბეტიმ ბრალი დასდო მღერის იმის გამო, რომ მამაშეიტერმა მის სახლს გეპეკუნილის დროს შურბრალბულად დასცემეს. რის გამო სახლი დაიწვა და ოქახი და ცის ეჭვს დარჩა.

სასამართლომ, რახელ ბენის თავმჯდომარეობით, ღმერთი დამნაშავედ ცხნო და ზარალის ანაწალურებულად მას 100 ათასი დოლარის გადახდა მოსთხოვა. ადგილობრმა აგოპორტირებმა მოსამართლეს ჰკითხეს, თუ რა გზით ამბებდა იგი აღნიშნულ თანხის მიღებას. „ქალთან ადვილი საქმეა, — უპასუხა მათ მისტერ ტენისი, — ჩვენ მთავალწეო იმას, რომ ეს თანხა ფინეის ეკლესიის უფროსებმა გადაიხადონ: ისინი ზომ ამტკიცებენ, დეამაწაზე ღმერთის წარმომადგენლები ჩვენ ვართო მოლა, რაკ ახვა, გადაიხადონ ფულში!“

მის რა მოსწონს

ქ. კალგარის (კანადა) ზოგაპარის დირექციამ თავის გორილებს და ორანდუნანგებს მტროფასი საჩუქარი მართვა: ვლიერისმ ფრედი ტელევიზორი აღიდა. მათუნები ურჩადლებით აღიწებენ ფელურის ტელეკადცემებს. დავიერებამ ნაოთლოო, რომ მათ მინილამაინე დიდად არ მოეწონათ დასქოლდებური დამაბები: საჩივრებულ, გორილებს და ორანდუნანგებს აიტაცებდა საზღვარი არ ჰქონდა, რაკა კოგოფორი ფილმის დემონსტრაცია დაიწყო. ისინი ცდამლობდნენ გაემორტებნათ კოგოფების ჩაღორტული ფილმები, ბტოლენ, გაპეოლენ; ამ სახათის ფილმები, როგორც მკვირდებრივ აღნიშნავენ სოლში, გაუფრთხილდა გულთბილად მიიღო.

გარეკანის პირველ გვერდზე: საქართველოს სსრ სახალხო არტისტ, ურანის სსრ დაზარებულ არტისტი, საქართველოს კონსერვების ლურჯები დამარა ქუნიანა. ფოტო თ. არჩაკაძისა.

შეთავარი რედაქტორი გ. ნატრევილი.

სარედაქციო კოლეგია: გ. ნახტაძე, თ. გოლოლამე (პ/მ, მდივანი), ს. ლურჯიშვილი, ე. კალანდარიძე, ვ. კვიციანი, ა. კურაშვილი, დ. ნოღია (მხატვარი-რედაქტორი), მ. სააკაშვილი, ი. თაბალა, უ. ჭაფურაძე.

რედაქტორი დ. ხეფიაშვილი. კორექტორი ტ. თახტაძე.

რედაქციის მისამართი: თბილისი, რუსთაველის პრ. № 42, III სართ. ტელ. — რედაქტორის — 99-54-66, პ/მ, მდივანი — 99-82-63, განყოფილებების — 93-28-42, 99-01-39

რედაქციაში შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდებათ.

ფასი 30 კპ.

გადაცა ახსუკობად 9/XII-70 წ. ხელმოწერილითა დასახებულად 23/XII-70 წ. ქალ. ზომა 70x108¹/₂, ფოტოკოპირი ნაბედი ფურც. 3, პირიბით ნაბედი ფურცელი 4, ტრაჟი 46.000. შეჯ. № 3774. ფე 02264.

Ежемесячный общественно-политический и литературно-художественный журнал „Дроша“ (на грузинском языке) Издательство ЦК КП Грузии

საქ. კ. ცუ-ის გამოცემლობის სტამბა, თბილისი, ლენინის ქ. № 14. Типография издательства ЦК КП Грузии. Тбилиси, ул. Ленина 14.

ე. ბერძენიშვილი. ილუსტრაცია კონსტანტინე
გამსახურდიას „დიდოსტატის მარჯვენისათვის“.

ИНДЕКС 78056

ეროვნული
ბიბლიოთეკა
ფოტო
თ. თურქიასი

ჩვენ
სამუბლოს
პეიზაჟები

ფოტო
თ. არჩვაძისა

